

Пригоди хороброго осетра Зоряного

Крістіна Санду

Марта Вахтар

Ілюстрації: Емілія Менкіш

Міжнародна асоціація
досліджень Дунаю

Інститут інтегрального
розвитку та навколишнього
середовища

Видавництво: Міжнародна асоціація досліджень Дунаю (IAD), Відень, Австрія та Інститут інтегрального розвитку та навколишнього середовища (ICRO), Домжале, Словенія

Цей буклет є продовженням проекту ELEDAN (2018–2019), що фінансується Європейським Союзом та містом Відень, метою якого є сприяння екологічній освіті в школах

Міжнародна асоціація досліджень Дунаю (IAD) - найстаріша неурядова організація в басейні Дунаю, заснована в 1956 р. з метою сприяння транскордонним дослідженням та співпраці в галузі прісноводних наук. З 2000 року однією з ключових тем є дослідження та охорона осетрових риб. Постійне скорочення чисельності їх диких популяцій викликало тривогу і природоохоронні організації придунайських країн ініціювали заходи щодо збереження, як то розробка спільного плану дій щодо їх відновлення, заборона на промислові лови осетрових риб та програми, підтримуючі поглов'я.

Інститут інтегрального розвитку та навколишнього середовища (ICRO - Inštitut za celostni razvoj in environment) - словенська неурядова організація, заснований у 1996 році для сприяння сталому розвитку за допомогою екологічного планування та проектування, а також екологічної освіти та заходів з підвищення обізнаності населення. З 1997 інститут проводить програму «Водний детектив», яка включає різні заходи, пов'язані з водоосвітою, що орієнтовані на дітей молодшого шкільного віку: публікації для вчителів та дітей, семінари тощо.

Автори: Cristina Sandu, Marta Vahtar

Ілюстрації, графічний дизайн та верстка: Emilia Miekisz

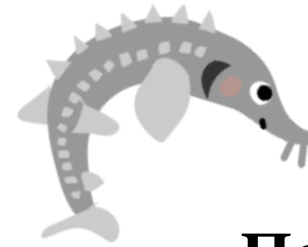
Редактор: Террі Т. Джексон

Переклад українською мовою: Артем Ляшенко.

Контакти: cristina.sandu@danube-iad.eu marta.vahtar@icro.si

Всі права захищені© 2020

Цей буклет можна безкоштовно завантажити лише для особистого користування. Будь-яке комерційне використання, а також будь-яка зміна тексту та ілюстрацій заборонені.

Передмова

На початку березня на невеличкій осетровій фермі, розташованій на березі великої річки, народився маленький осетер-севрюга, або зоряний осетер. Його так і назвали Зоряний, бо севрюги вирізняються серед інших осетрових риб своєрідними костистими пластинками, схожими на зірочки, розташованими на їх сіреньких бочках. Він був дуже доброзичливою рибкою, вражаючої краси. Кілька місяців Зоряний ріс на фермі в оточенні своїх старших братів і сестер, плаваючи у великому басейні з чистою водою та смачною їжею, а люди дбали та опікувались ними, багато відвідувачів ферми приїздили щоб погратися з молодими рибками.

Чому він для нас такий важливий і чому ми хочемо поділитися з вами його історією? Осетри стикаються з серйозними небезпеками і потребують нашої підтримки, щоб вижити. Ми сподіваємось, що дивовижна подорож Зоряного по річці та морю, а також його численні зустрічі по дорозі допоможуть вам краще зрозуміти, як живуть осетрові, та, хто знає, можливо, змінять ваше уявлення про те, чи не могли б ви захистити їх у майбутньому.

Ви ж хочете допомогти нам врятувати їх?

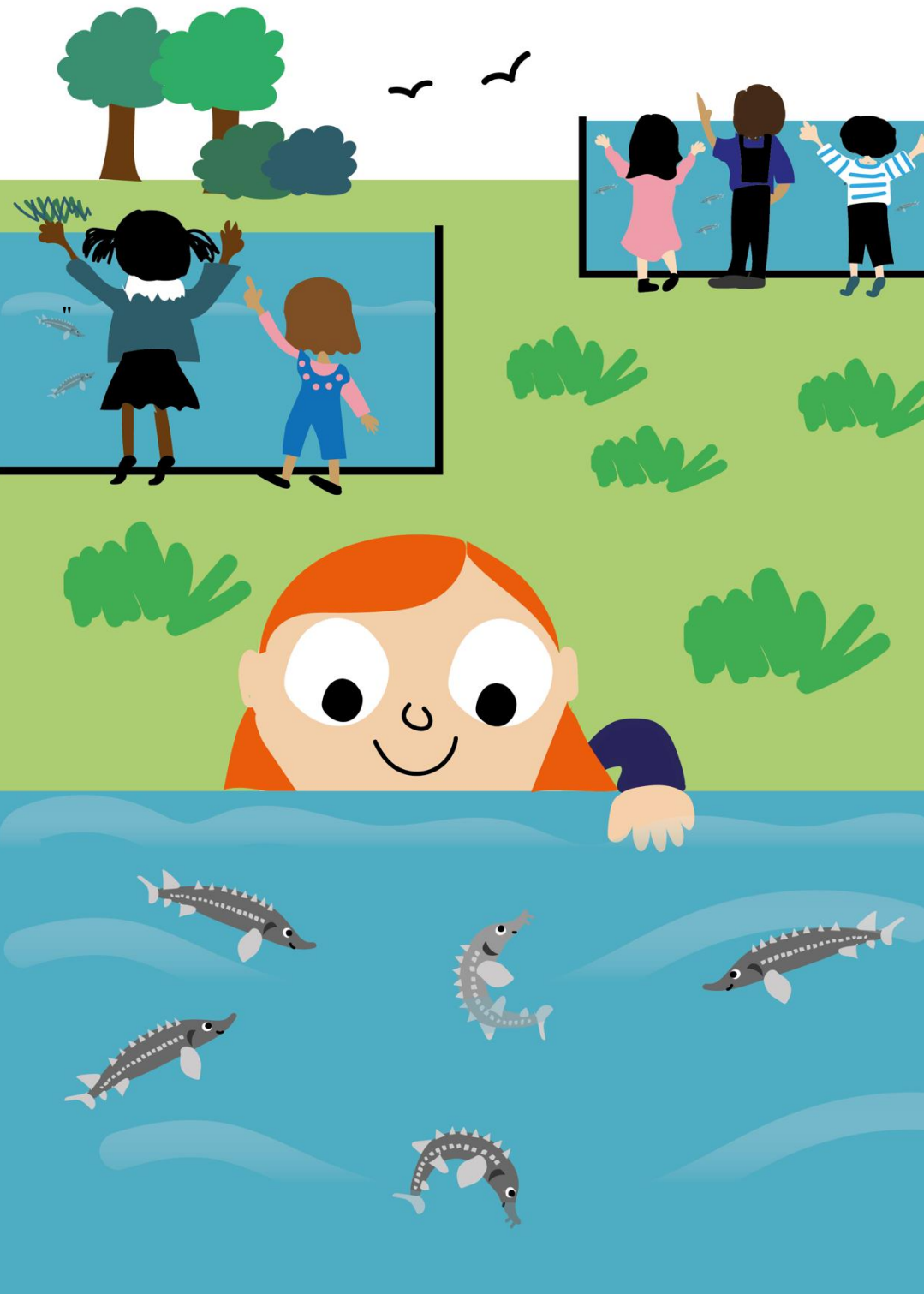
Зоряний пливе до моря

Минуло три місяці з моменту народження маленького осетра. Він бавився у великому басейні і був особливо щасливий, коли діти приходили в гості до ферми та гралися з ним. А дітям дуже подобалося його струнке прогонисте тіло світло-сірого кольору із дивовижною стрічкою зірочок-щитків по боках. Зоряному подобались їх радість та захоплення і він швидко навчився привертати увагу дітлахів: він плавав біля поверхні та обережно вихоплював їжу з їх маленьких ручок, діти раділи та весело сміялися. І для Зоряного їх посмішки, сміх та щасливі обличчя були найбільшою винагородою!

Якось в басейні почала поширюватися чутка про те, що усіх осетрів перенесуть до річки. Зоряному було дуже боязко, бо ж його басейн був єдиним місцем, яке він знав, де він відчував себе в безпеці і міг гратися цілими днями. "Не бійтеся! Наш справжній дім - річки та моря. До того ж, ти будеш не один, ми рушимо всі разом" - сказав йому старший брат Енді. Заспокоївшись, Зоряний наблизився до краю басейну, де маленька дівчинка розмовляла зі своїм батьком: "Тато, подивись, які ж вони милі! Чому вони повинні покинути нашу ферму? Я буду дуже сумувати за ними!"

"Вони є частиною програми порятунку осетрових", - відповів їй батько. "Кількість диких осетрів в річках та морях дуже мала, тому ми вирощуємо їх молодь і випускаємо в річку, це допомагає природнім популяціям відновитися".

Навіть незважаючи на те, що Зоряний не хотів покидати ферму, він зрозумів, що йому, його братам і сестрам належить важлива роль.

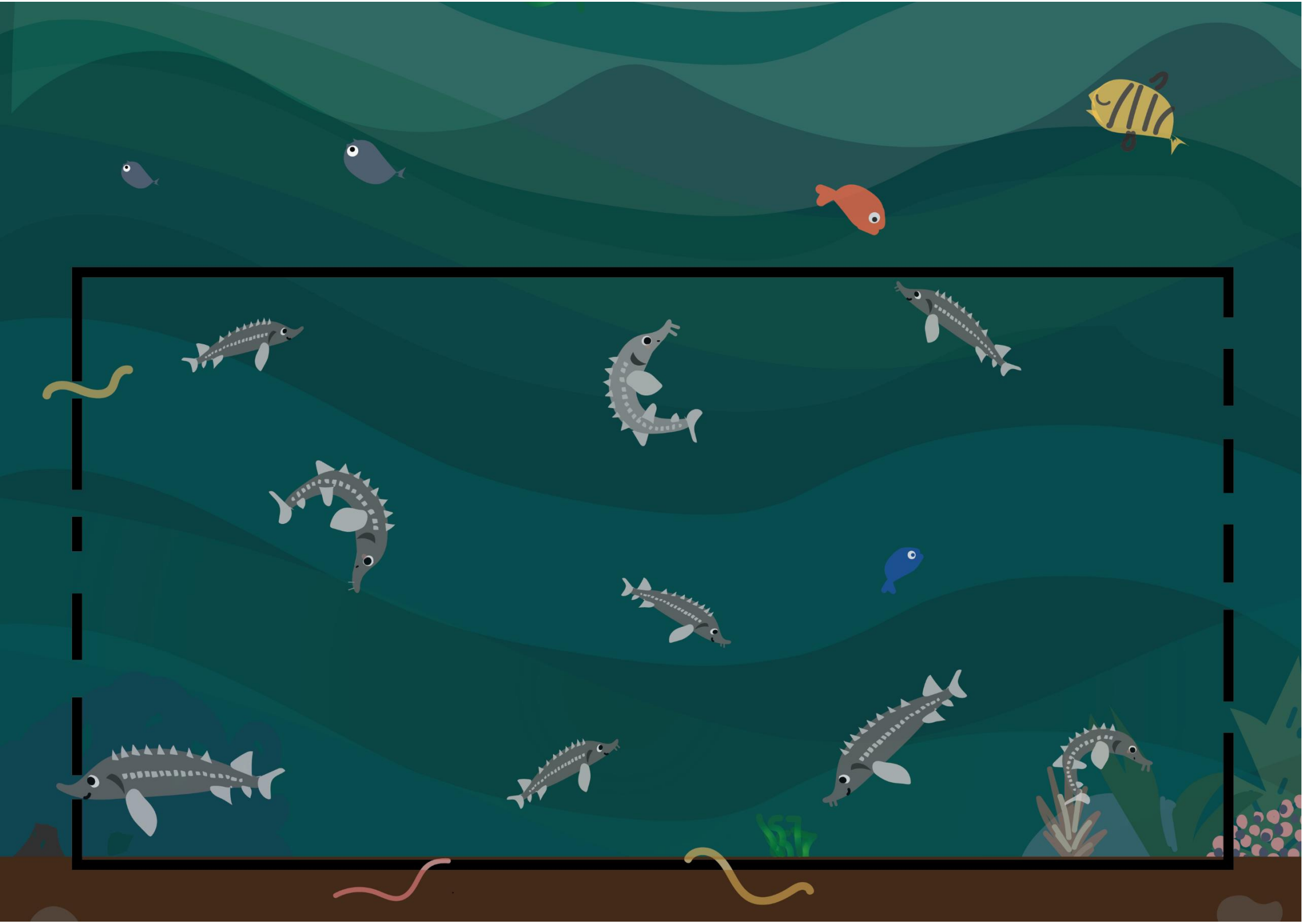
“Ми будемо рятувати наших родичів у дикій природі. Я буду справжнім ГЕРОЄМ!” – думав він.

Осетрові є вимираючими видами риб, їх яйця, так звана чорна ікра, або кав'яр, з якої народжуються маленькі рибки, є занадто привабливими для людей”, - продовжив батько дівчини. Але Зоряний

уже не слухав. Він поплив до своїх братів, щоб дізнатися більше подробиць про майбутню пригоду.

Наступного ранку групу молодих осетрів перемістили у дуже великий перфорований контейнер і помістили в річку. Навколо Зоряного швидко проносився водяний потік, виблискуючи в сонячних променях зеленуватими кольорами. Крихітні водні організми вільно проходили крізь отвори в контейнері. Вода приносила багато нових незвичних та цікавих запахів, і смак її теж був зовсім іншим, ніж той, який він знав у басейні. Контейнер акуратно перемістили на самісіньке дно ріки, де було досить темно, сонячні промені з трудом пробивалися крізь водну товщу, але й течія була тут не така вже сильна. Незабаром Зоряний зрозумів, що його ніс може бути корисним для знаходження

їжі та орієнтування у темряві. А оскільки місця для гри вистачало, незабаром розпочалася низка змагань: хто швидше плаває проти течії, хто знаходить більше їжі, хто розрізнить більше запахів тощо. На їхньому новому майданчику було дуже весело!

Через кілька днів контейнер відкрили, і риби змогли вільно плавали в річці. Але зненацька Зоряного підхопила сильна течія, він загубив з поля зору своїх братів і сестер. Вода стала каламутною і бурхливою, він намагався якомога швидше дістатися берега, де потік води мав бути повільнішим. Але течія виштовхнула його на поверхню річки, де чорна тінь впала на нього з неба і за секунду його схопила дзьобом велика темна птиця. На щастя Зоряний їй зовсім не сподобався на смак, тому був миттєво виплюнутий, навіть не поранений. Не встигши й злякатися, але злегка спантеличений такою пригодою, Зоряний спробував знайти притулок біля берега, між корінням дерев, щоб трохи відпочити, відновити сили та перевести подих.

Дружелюбна риба, що перебувала поруч і стала свідком боротьби молодого осетра, з повагою мовила до Зоряного: "Ви дуже сміливі. Яке щастя, що ви врятувалися від баклана!"

Все ще захеканий, Зоряний з подивом поглядав на велику рибу темного кольору, що наближалася до нього. "Від Бак-що? Як Ви його назвали?" – перепитав він, приходячи до тями.

"Чорний птах, що спіймав вас називається бакланом. Ці птахи їдять рибу, тому це просто неймовірно, що вам вдалося втекти живим та неушкодженим. Як це у вас вийшло?" - спитала риба.

"Я й гадки не маю. Може, йому не сподобалися мої зіроньки, костисті щитки на моїх боках. Як я здогадуюсь, вони діяли як броня. Це мій перший день вільного плавання в річці. Я маю подорожувати до моря зі своїми братами та сестрами, але я їх втратив. Чи ви їх не бачили?" - з надією спитав Зоряний.

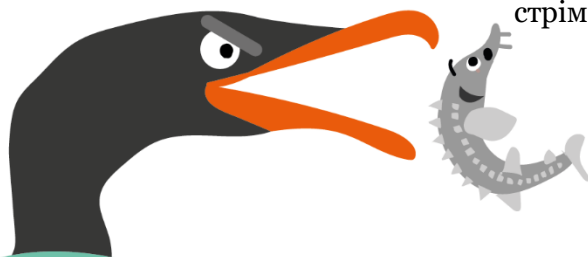
"Співчуваю, але на жаль, я не зустрічався з вашою родиною, та якщо вони поплили за течією, то ймовірно, уже далеко від нас. Якщо ви не проти, можемо подорожувати трохи разом. Можливо, нам пощастить зустріти їх по дорозі".

"Найлегше дістатися до моря - це дозволити річці провести нас - вона впадає у море і це, безумовно, найшвидший спосіб, як нам знайти вашу родину. А чи ви не голодні?"

"О так, я б дуже хотів щось поїсти! Нумо знайомитись. Мене звати Зоряний, я осетер-севрюга, народився на сусідній фермі. А хто ти?" – спитав наш маленький сміливець.

"Мене звуть Кенні, я сом і завжди живу тут, у річці. Нумо знайдемо щось поїсти, а потім спробуємо відшукати твою сім'ю! "

Дві рибки знайшли біля берега трохи їжі, перекусили та попрямували до середини річки, де потік був найшвидшим. Він одразу підхопив і понес їх далі, вниз за течією. Відчуття швидкості й легкості наповнювало Зоряного насолодою, він бадьоро пірнав униз, дістаючи саме дно, потім знову здіймався вгору до поверхні води, радіючи стрімкості руху, коли потік був найшвидшим.

Зоряний дістається моря і зустрічає нових друзів

Після кількох годин плавання Зоряний відчув втому і почав шукати місце для відпочинку. Кенні побачив, що його маленький друг притомився і підбадьорив його: “Зараз течія дуже сильна. Ми дійсно недалеко від моря і незабаром зможемо відпочити”.

"Справді?" Зоряному одразу стало легше. "Я відчуваю, що смак води змінився, але не зрозумів, що це від близькості до моря".

“Так, вода стає солонішою, і наша спільна подорож незабаром закінчиться. Я прісноводна риба і не можу супроводжувати тебе далі. На відміну від твого, моє тіло не пристосоване до морської води.

За кілька хвилин ти дійдеш до кінця річки і опинишся в морі. Продовжуй плисти уздовж узбережжя, і все буде добре. Я впевнений, що ти знайдеш свою сім'ю”.

"Щиро дякую. Мені було весело подорожувати з тобою! Ти справжній друг. Я сподіваюся, що ми зустрінемося ще колись!" - сказав Зоряний.

“До побачення, Зоряний. Хай щастить тобі в морі!”

Кенні поплив назад вверх по річці, а Зоряний продовжив рух за течією вниз до моря і незабаром зрозумів, що таки дістався його: вода стала спокійнішою, солонішою, набагато ширшою та чистішою, донні ґрунти також поступово змінилися: з темних мулів до дрібно золотистих пісків. Зоряний знову відчув голод і почав плавати вздовж узбережжя, шукаючи, що б поїсти. Незабаром він таки знайшов смачну їжу: біля пляжу плавало багато крихітних ракоподібних схожих на креветок, і вони виявилися надзвичайно апетитними. "Смакота!"

Зненацька він зрозумів, що вже не один: назустріч плыв інший осетер. Радий, зустріти родича, Зоряний звернувся до нього з привітанням і з подивом побачив, що це дівчина. Її тіло було темнішого кольору, тому смужки зоряних щитків уздовж її боків виглядали ще яскравішими. Зоряний не міг відірвати від неї погляду: це була найкрасивіша дівчинка, яку він бачив коли- -небудь.

"Привіт, я Кіра, я живу тут поруч зі своєю сім'єю", - посміхнулася красуня. "А ти хто? Здається, ми раніше не зустрічалися".

Зоряний відчув, як сильно калатає його серце, вперше в житті йому було важко добрати слів: "Я Зоряний. Я родом з

далекої ферми. Я загубив своїх братів і сестер і зараз шукаю їх. Чи ти їх не бачила?"

"Ні, на жаль я не бачила твоїх родичів", - відповіла дівчина. "Але можу провести тебе до нашого морського заповідника, там живе багато сімей осетрових. Можливо, хтось їх і зустрічав. А звідси треба забиратися якнайшвидше, це місце є небезпечним», - сказала Кіра.

"Дякую тобі, добре, пливемо скоріше!"

Два маленькі осетри швиденько рушили до охоронної зони, і незабаром увійшли в акваторію морського заповідника. По ходу Кіра розповідала де вони пропливають: про місця годівлі та відпочинку, місця, де вони можуть безпечно грати та плавати, та місця, де він може зустріти сім'ї інших осетрових.

"А спочатку треба попитати мою родину", – запропонувала Кіра.

Біля купи скелястого каміння, порослого водними рослинами, вони сповільнилися і Кіра весело проголосила: "Бабуся, я вдома, і зі мною гість!"

"Це чудово! Ви дуже вчасно. Зараз збирається вся наша сім'я, і всі ми будемо раді познайомитися з твоїм другом".

Через декілька хвилин за столом зійшлася велика родина осетрових, вони насолоджувались вечерею та обговорювали історію Зоряного. "Це дивовижно! Ви схожі на нас, але ви народились на фермі і випущені в дику природу? Як це незвично!"

"Я чув, що ми є частиною програми порятунку, якою запланована допомога популяціям диких осетрових. Подивіться, - Зоряний з гордістю показав плавник, - тут у мене прикріплена невелика позначка, яка вказує звідки я родом".

"Цікаво," відповів батько Кіри: "Морські заповідники, як наш, також були створені для охорони зникаючих видів. Тут ми можемо безпечно жити, але, впливаючи за межі, ризикуємо потрапити в рибальські сітки або травмуватися від моторних човнів та швидкісних кораблів".

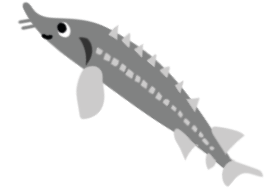
"То, ти подорожував з братами та сестрами, а потім загубився?" - запитала Кірина мати.

"Ні, на жаль, я загубився, як тільки нас випустили в річку. Сильна течія миттєво розділила нас. Чи часом ви не бачили тут нову групу осетрових?" - спитав Зоряний.

"Я не знаю, чи це ваші родичі, але сьогодні я чув, як у родині осетрів-білуг згадували про нову групу, що плаває біля границь нашого заповідника. Сьогодні вже запізно, тому ти повинен залишитися з нами, а завтра вранці ми підемо разом і перевіримо, чи не є вони твоїми родичами. Треба розказати їм про небезпеку і наказати перейти до заповідної зони, щоби не ризикувати".

Зоряний знаходить свою родину

Втомившись після тривалої подорожі, Зоряний майже одразу заснув. Він прокинувся, коли Кіра потрясла його за плавник і акуратно потягла до виходу. “Добрий ранок! Вибачай, що так рано тебе розбудила, але попереду довгий день і краще починати його одразу ж.”

Вони рушили у трьох: Зоряний з Кірою та її мамою. По дорозі йому знову пояснювали, чому треба бути обережним: “У морі ти можеш зустріти птахів, що харчуються рибою, риболовецькі судна, покинуті сітки, водних лижників та аквалангістів, нафтові плями від бурових платформ і морських кораблів, рештки пластмаси та багато інших небезпечних речей та істот, яких слід уникати!”

Час швидко минав, і незабаром вони прибули до краю заповідної зони, туди де напередодні була помічена група новоприбульців.

“Кіра, будь обережна, не виходь за межі заповідника”, - наказала мати. “Шукаючи родичів Зоряного, пливіть уздовж внутрішньої границі, а я тим часом відвідаю сім'ю Білуг і перевірю, чи не знають вони, де можна знайти нову групу”.

“Добре, матусю, не хвилюйся.”

Двійко молодих осетрів почали досліджувати навколишню місцевість. Їм на зустріч траплялась безліч різноманітних створінь: маленьких рачків та крабів, молюсків, черв'ячків та рибок – чудернацький перебіг кольорів та форм! Зоряний відчував себе неначе в раю: він плавав поруч із найкрасивішою дівчиною і саме місце було чарівним. Якби тільки він міг знайти свою сім'ю! Раптом біля них з'явилися дивні істоти із прозорими тілами, що пульсували у воді. «Що це, хто вони такі?» - здивовано запитав Зоряний. "Які ж вони тендітні!"

“Обережно, це медузи”, - відповіла Кіра. "Краще триматися від них подалі, їх щупальця пекучі й отруйні”.

За кілька метрів від них водою плинула сітка. Зоряний зацікавився що це таке, може ним можна вразити вродливу дівчину, і, не розуміючи, що він робить, заплив у середину.

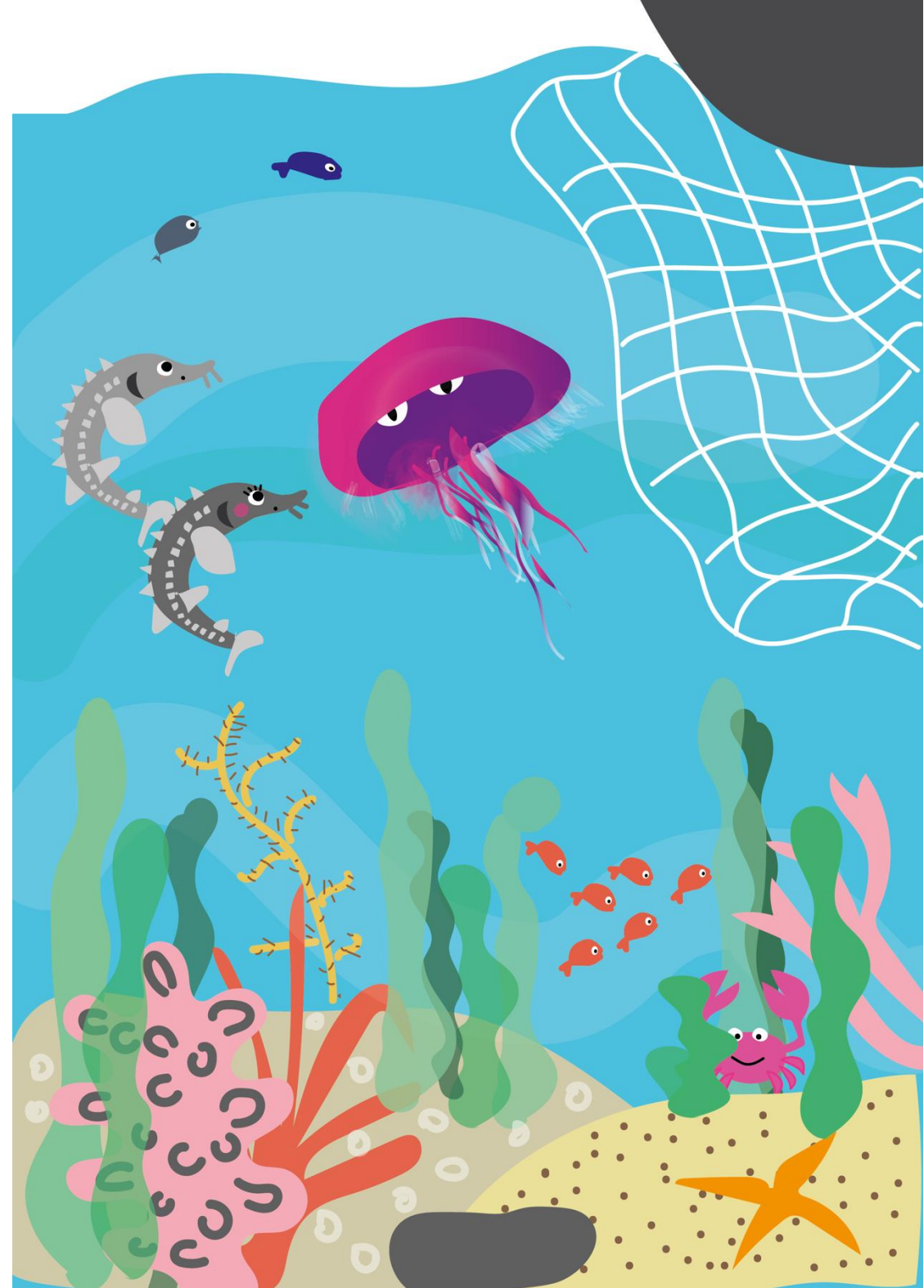
«НІ!» - Кіра голосно попереджала про небезпеку, але було вже пізно. Зоряний опинився в сітці.

Здивований і переляканий, він спробував виплутатися. Кіра була так вражена і наполохана, що застигла нерухомою. Зоряний з усіх сил намагався видертися, але він був замалий і сили, щоб досягти успіху, не вистачало. За кілька метрів від нього на скелі сидів великий мудрий краб, який швидко зметикував, що молодий осетер потрапив у серйозну халепу.

«НЕ СМІКАЙСЯ! Вони зрозуміють, що хтось потрапив у сітки, і витягнуть їх. Я спробую перекусити мотузку своїми клешнями».

Незабаром Зоряний був знову вільний. Кіра обійняла його, така щаслива, що він у безпеці: “Ти мене так налякав! Ніколи не запливай у рибальські сітки! Це одна з найбільших небезпек, на які ми можемо наразитися”, - сказала вона. «Кілька років тому ми втратили мого дідуся після того, як він потрапив у таку пастку».

“Не хвилюйся, я ніколи не забуду цю жахливу пригоду, це ніколи не повториться”, - сказав Зоряний

‘Будь ласка, не кажи про це моїй мамі. Вона ж просила нас бути обережними’, - додала Кіра. Два маленькі осетри щиро подякували мудрому крабу за врятоване життя і відплили подалі від небезпечного місця.

«Гей, дітлахи, де ви поділися?» Мати Кіри наближалася з гарними новинами.

‘Група севрюг була тут учора та сім’я Білуги порадила їм пливти до місця корабельної аварії, там безпечніше і легше знайти їжу та притулок. Це недалеко звідси, будемо за 10-15 хвилин».

"О, я дуже сподіваюсь, що це моя родина!"

Попереду пливла Кірина мама, показувала шлях, і вони швидко наблизилися до місця призначення. Зоряний з нетерпінням чекав на зустріч з родичами, та все ж, по дорозі, не переставав милуватися різноманітністю заповідних акваторій: навкруги снували безліч істот, а сама місцевість виглядала напрочуд приємною і мирною! Цей район здавався чудово пристосованим для сімейного життя і Зоряний вже мріяв, як знайде свою рідню і вони поновлять щасливе спільне життя, як це було на їх рідній фермі.

"Здається добралися, це і є місце корабельної аварії", - проголосила Кірина мати. «Бачу декілька новачків. Давайте перевіримо, чи це ваша родина.

Але Зоряний вже був біля них, він впізнав своїх братів і сестер: "Енді, Алекс, Керол, Мартін, Енн, як же я радий бачити всіх вас знову!"

‘Зоряний! Ми також дуже раді, що все так добре скінчилося! Ми планували плисти разом до моря, але ти так швидко зник! Вода була дуже каламутною і ми не змогли тебе знайти!’

“Так, спочатку було дуже важко, - відповів Зоряний, - але мені пощастило знайти по дорозі добрих друзів. Серед них Кіра та її матуся. Вони запропонували мені притулок і провели сюди, щоб зустрітися з вами!”

"Щиро дякуємо вам за опіку нашим маленьким братиком!"

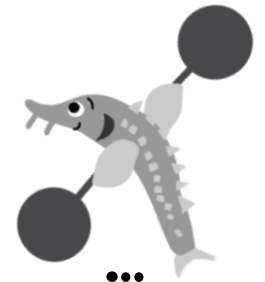
"Зоряний, зараз ми залишаємо тебе із твоєю родиною, але ти знаєш, де нас знайти, ми завжди будемо раді тобі і твоїм рідним!"

‘Щиро дякую за вашу допомогу! До зустрічі, до завтра, Кіра!’

Коли Кіра та її мати упливли, Зоряний почав розповідати братам та сестрам про свої пригоди та мандрі. Вони з увагою слухали, вражені його історією, захоплюючись тим, як їх молодший братик зміг так славно подолати усі перешкоди.

"Ти наш маленький герой", - сказала старша сестра Енн. - "Ми всі пишаємось тобою".

Нарешті Зоряний був зі своєю сім'єю, він радів, що всі вони тут у морському заповіднику у безпеці і його серце було сповнене щастя. Він звернувся до свого брата Енді: "А ти мав рацію! І справді, наш природний дім надзвичайно приємний і я з нетерпінням чекаю майбутніх пригод!"

Підготовка до міграції

Для нашого маленького осетра, його родичів та інших сімей осетрових роки у морському заповіднику проходили благополучно. Зоряний і Кіра стали найкращими друзями і, насолоджуючись новими враженнями, проводили багато часу разом. Два маленькі осетри перетворились на красивих молодих риб, одружилися і одного разу, відвідуючи сім'ю Кіри, почали замислюватися над новою, тепер нагальною для них темою: міграції та нересту.

"Це буде одна з найважливіших подорожей у вашому житті, тому вам слід добре підготуватися до мандрі", - сказала бабуса Кіри. "Ви залишите безпеку заповідника і мігруєте уздовж річки у пошуках місць для розмноження та відкладання яєць. По дорозі ви можете потрапити у багато небезпек і ваші сили та вдача будуть перевірені як ніколи раніше. На щастя ви не будете самотні. Кілька поколінь осетрів мігруватимуть разом із вами, це для всіх збільшує шанси на успіх".

«А як же ж нам готуватися?» - запитав Зоряний. ‘Річка настільки відрізняється від моря! Я пам’ятаю сильну течію, що перевертала мене з ніг на голову, напад птаха, каламутну воду і запах місця, де нас пересадили до річки, але все це здається так далеко”.

«Ви тоді були ще дітьми. Тому мандри здавалися важкими. Тепер ви дорослі. Ваші тіла навчені плавати на великі відстані і, не забувайте, дорослі осетри – це одні з найбільших річкових риб, це означає, що у вас майже немає природних ворогів. Єдиний ворог, якого ви повинні боятися, - це люди - уникайте їх, як тільки можете».

‘Але чому? Чому вони хочуть заподіяти нам шкоду? Я грав з дітлахами, коли був на фермі, і вони були дуже милими та доброзичливими!’

“Діти і справді вельми приємні, але дорослі ловлять нас і особливо цінують наші яйця. Вони називають їх "ікрою, або кав'яром" і вважають чи не найдорожчим делікатесом, тому люди ловлять нас де і коли тільки можуть. До того ж, річкою ходять кораблі, її перегороджують гідроенергетичні споруди, греблі та дамби перекрили наші міграційні шляхи, зруйновано багато місць, де ми нагулювалися та розмножувалися. Знаходити такі місця, стає все важче і важче».

«Навіщо вони це роблять?», Здивовано запитала Кіра. "Хіба ж вони не знають, що всім живим організмам в річці необхідні такі місця для виживання?"

"Я не думаю, що всі будівельники та інженери знають, що вони руйнують такі життєво важливі для нас місця", - відповіла Бабуся.

"Але", зауважив Зоряний, "Є також люди, які намагаються нам допомогти. Я народився завдяки програмі спасіння осетрових. Люди створили спеціальні ферми для вирощування молоді осетрових риб та подальшого переселення їх у річки та моря. Вони також створили морські заповідники, подібні до того, де ми живемо зараз!"

"Як я чув, люди забороняють ловити осетрів, але деякі з них все ж ще роблять це! Таких людей не хвилює наша доля та зусилля, вкладені у наш порятунок!"

Зоряний думав уголос: "Якби люди поважали закони і якби вони розуміли, що програма нашого порятунку принесе користь і їм, ми могли б відновитися набагато швидше! Як це можна зробити, як це їм пояснити, бабусю? "

"Я вірю, що колись люди зрозуміють, що наше життя залежить від доступу до життєво важливих місць у річках та у морі. Нам потрібні міграційні коридори, щоб дістатися до районів, де ми народились і де ми можемо розмножуватися. Нам потрібні більш суворо захищені акваторії, де ніхто не міг би нам заподіяти шкоду, щоб ми могли виховувати свою малечу і розпочинати кругообіг життя знов і знов. Але до поки це станеться, будь ласка, бережіть себе! У річці ви найбільш вразливі, оскільки там важко знайти безпечні притулки!"

Дякую тобі, бабусю

"І добре поїжте перед тим, як ви попливете! У річці ви будете занадто зайняті і у вас не буде часу на пошуки їжі!"

Зоряний і Кіра завітали до Енді, який сподівався вирушити із першою групою, вони хотіли дізнатися побільше про місце нересту: "Я чула, що шлях до місця, де я народилася, перекритий великою дамбою" - сказала Кіра.

"Може, нам слід зупинитися біля нашої ферми. Я легко знайду це місце", - зауважив Зоряний.

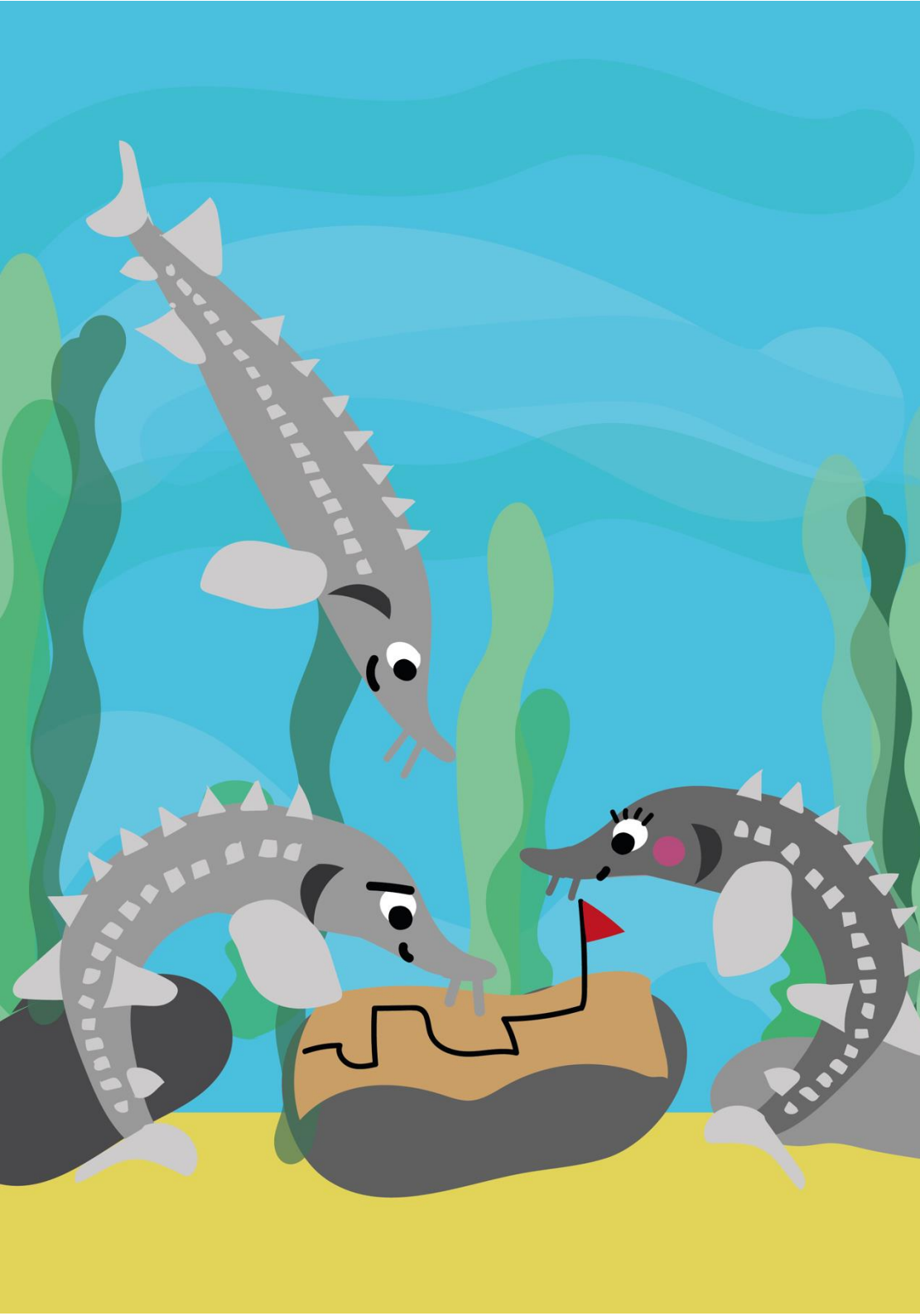
"Старший осетер, який вже нерестився минулого року, казав мені, що вище за фермою є гарні місця. Нам потрібно знайти ділянки з великими глибинами, кам'янистими субстратами, уникати грязюки та мулу, оскільки вони завдають шкоди яйцям і новонародженим малькам", - додав Енді.

"Гаразд, але це означає, що нам доведеться витратити більше часу на пошуки. Бабуся сказала, що легше пливти, якщо занурюватися якомога глибше, на саме дно. Досі пам'ятаю сильну течію, з якою мені довелося зіткнутися в річці. Було приємно подорожувати вниз до моря, але цього разу нам доведеться пливти у зворотному напрямку, проти течії".

"Сподіваюся, що все буде гаразд! Коли ти плануєш відпливати, Енді?"

"Ми поки лишаємося. Нам з Кірою потрібно ще зо два тижні, щоб добре підготуватися, ми підемо пізніше, з іншою групою. Удачі тобі у подорожі, Енді! До зустрічі в річці!"

"До побачення, Зоряний! До побачення, Кіра! Бережіть себе!"

Назад до річки

Залишалося два тижні до початку міграції, Кіра та Зоряний посилили свої тренування, більше їли і плавали цілий день. Повторно обговоривши з родиною можливі складнощі та врахувавши, що люди можуть намагалися ловити осетрів, особливо вночі, вони вирішили більше подорожувати вдень, а на ніч ховатися, лишатися не поміченими, щоб мати більше шансів дістатися до нерестових місць.

Нарешті, великий день настав. На краю морського заповідника зібралися усі осетри, хто підготувався до міграції, і вся рано вранці велике стадо риб попрямувало до гирла річки. Після кількох годин плавання Зоряний відчув, що вода стала солодкою і каламутною, а її колір набрав зеленуватого відтінку. "Ми наближаємося до гирла річки", - сказав він.

"Гаразд, гуртуємось ближче один до одного. Разом долати потужну течію буде легше", - наказав старший та найбільш досвідчений осетер.

‘Не забувайте, що легше плисти біля дна та вздовж берегів, де до того ж можна знайти притулок і місця відпочинку. Будьте обережні та уникайте рибальських сіток! Удачі!’

Ватага осетрів дружно увійшла в річку, почалася битва з течією. Сильний потік скручував їхні тіла, намагався відкинути назад в море, вони пручалися, пливли уперед уздовж дна, де течія була повільнішою і просуватися вперед було набагато легше.

Але через кілька годин Кіра все ж таки була знесилена. Зоряний побачив, що подруга пливе з останніх сил і спрямував їх до великої скелі на дні ріки: "Сховаймося за скелю. Ми можемо залишатися тут, поки не відновимо свої сили".

'Дякую, я й справді не можу плисти далі. Я дуже втомилася', - сказала Кіра.

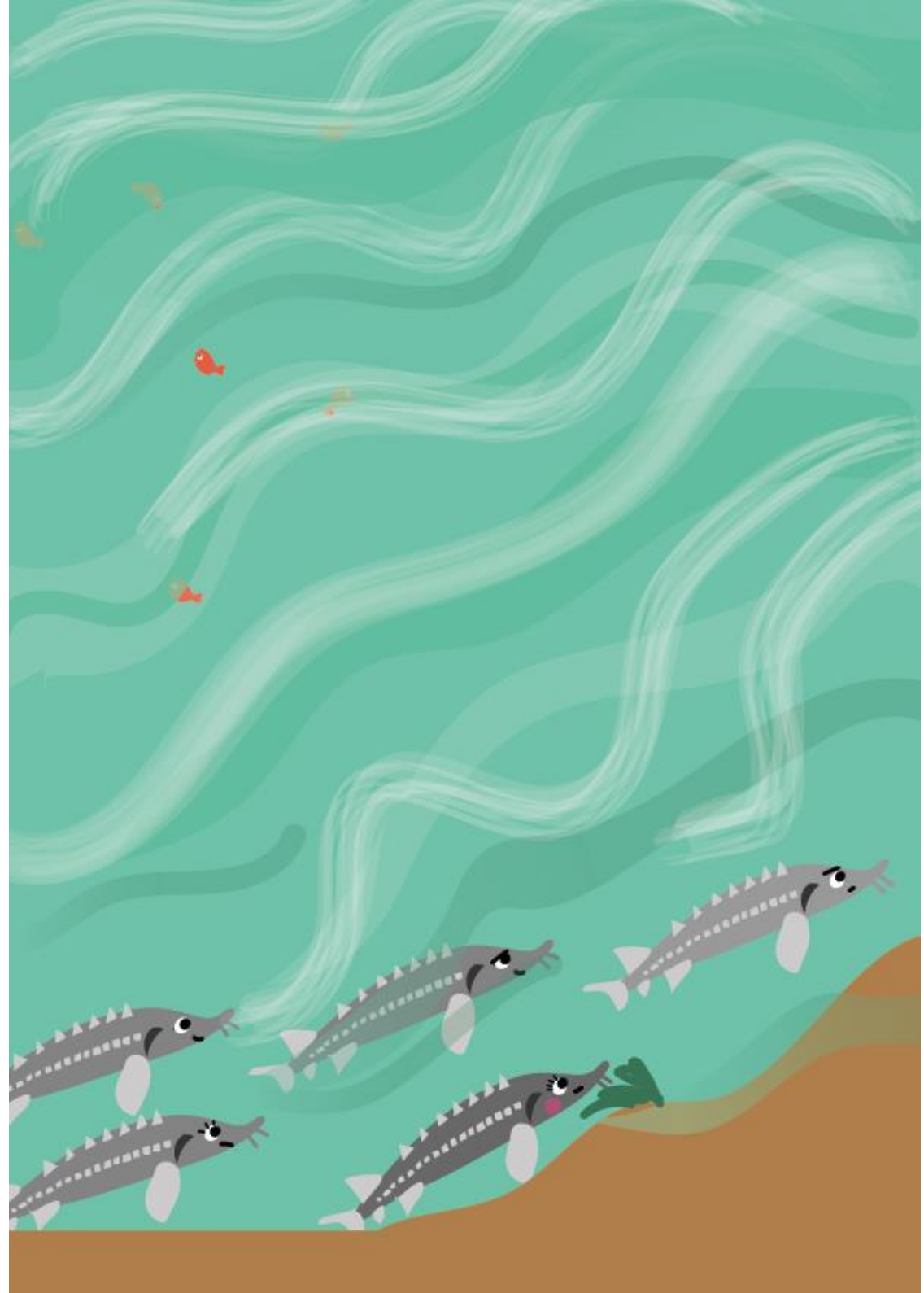
Ще чотири осетри приєдналися до них, намагаючись перевести дух. 'Настають сутінки. Вже час шукати місце для нічного відпочинку, таке, щоб уникнути рибалок з їхніми сітями'.

"Здається, ми недалеко від ферми, де я народився. Я впізнаю цей смак води, - сказав Зоряний. "Ми пошукаємо притулок неподалік".

Через годину вони лишили скелю і знову поплили проти течії. Раптом Зоряний помітив знайомий силует. «Кенні, це ти?», здивовано запитав Зоряний. "Це мій друг. Ми познайомилися багато років тому, коли я намагався знайти свою сім'ю".

'Зоряний? Ого, як же ти виріс! Тепер ти більший за мене, хоча я набагато за тебе старший! Ти знайшов свою сім'ю? Що ти тут робиш?' - запитав Кенні.

'Так, ми зустрілися в морі. Зараз ми повертаємось з іншими групами для відтворення. Я буду татом, Кенні, ти уявляєш? Це моя дружина Кіра. Цілий день ми рухалися проти течії і тепер зовсім знесилені. Чи можеш ти допомогти нам знайти притулок на ніч?'

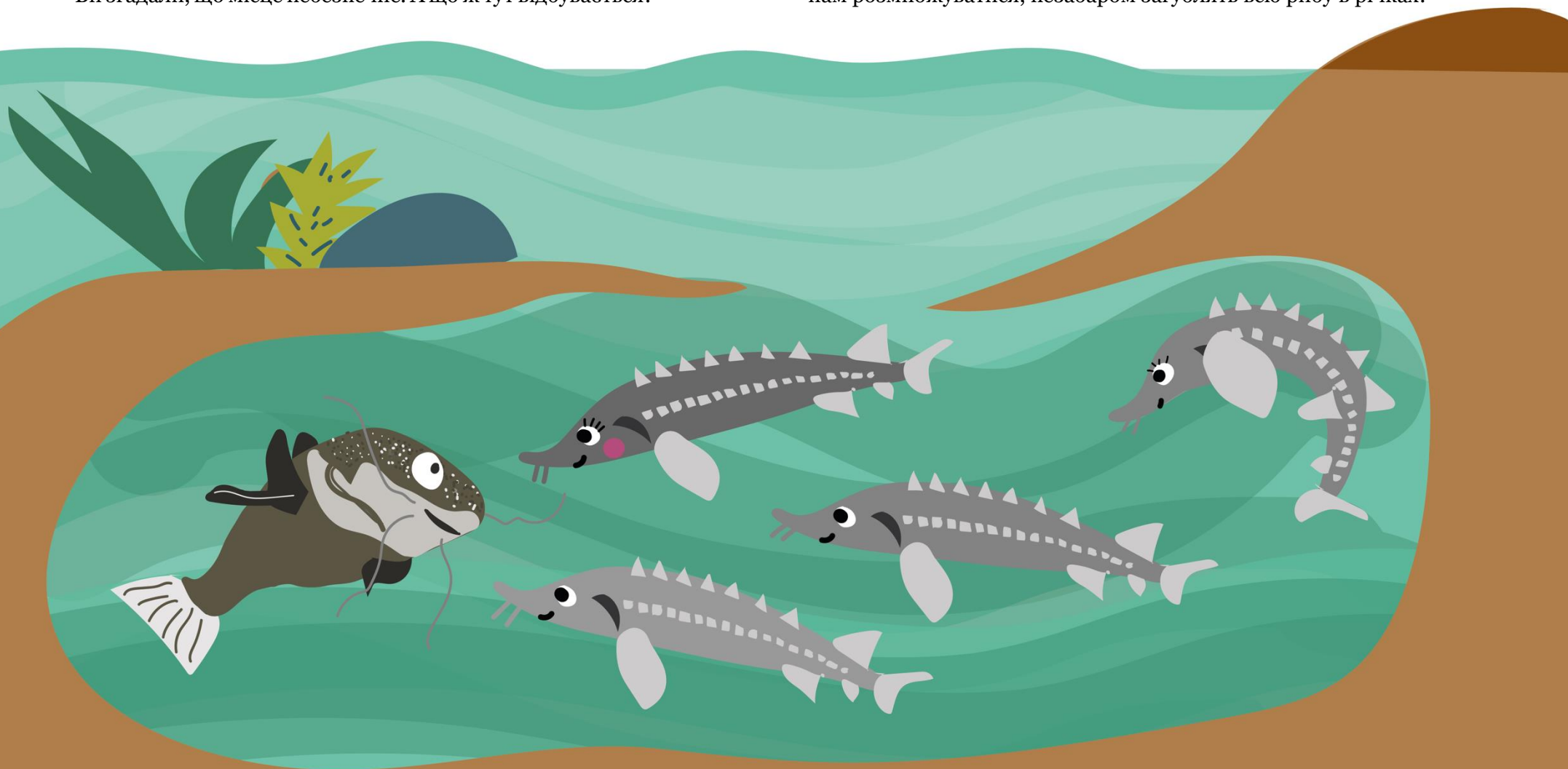
"Так, звичайно! Будь ласка, пливіть за мною, бо тут незабаром буде людно і дуже небезпечно". Група рушила за Кенні і дуже швидко дісталася широкої ями на дні, куди їх і запросив Кенні. "Будь ласка, заходьте. Я можу запропонувати вам трохи їжі, ви ж, мабуть, голодні і втомлені після цілоденної подорожі".

"Дякую, ви дуже добрі до нас", - відповіла Кіра.

‘Ви згадали, що місце небезпечне. А що ж тут відбувається?’

‘Нажаль, часом тут з’являються погані люди і, хоча в період нересту риболовля заборонена, вони закидають рибальські сітки на всю ніч і чекають, хто в них потрапить. Вранці вони витягують сітки, бо бояться, що поліція їх заарештує. Так гинуть цілі родини риб, що шукають місця придатні для нересту, і без нових поколінь риби у річці стає все менше і менше.’

"Це жахливо", сказав Зоряний, "це означає, що ви також ризикуєте зникнути, як і ми!" Вони не розуміють, що, не дозволяючи нам розмножуватися, незабаром загублять всю рибу в річках? '

"Мабуть, таки ні, не розуміють", відповів Кенні. "На жаль, вони не усвідомлюють, що ми відіграємо важливу роль у здоров'ї річки, що ми також маємо право жити, створювати сім'ї та бути щасливими. Для них ми просто їжа та розвага. Всякий раз, коли ви чуєте шум від їхніх катерів, відпливайте! Це означає, що вони поруч і можуть завдати вам шкоди. А тепер давайте спати. Завтра вас чекає довга дорога."

Мігруючи по річці вверх

Настав ранок, і ватага осетрів почала готуватися до подорожі. Перед прощанням Кенні дав їм декілька корисних настанов: «Русло річки вузьке, вода швидко біжить, і, на жаль, тут небагато місць, де можна сховатися від небезпек, на які ви, напевне, наразитесь. Візьміть на озброєння кілька простих порад: по-перше, шум означає небезпеку - він надходить від човнів або від pomp та насосів, які викачують воду з ріки на різні людські потреби. Це особливо небезпечно для ваших новонароджених дітлахів, вони ще слабкі і їх може легко затягнути в труби, тому намагайтеся уникати ділянок з шумом, обпливайте їх якомога далі. По-друге, якщо вода містить піну або має будь-який інший колір замість зеленого, знову-таки, відпливайте подалі якомога швидше, оскільки це свідчить про забруднення річки та токсичність її вод. По-третє, якщо ви бачите будь-яке будівництво уздовж берегів або й у самій річці, знайте, що тут може утворитися невідома пастка з якої важко врятуватися - упливайте скоріше до природних ділянок, де за потреби можна сховатися і зберегтися.

‘До побачення, і велике спасибі за ваші поради! Сподіваймося на краще’, - відповів Зоряний. "Ми зустрінемося через кілька днів, коли будемо повертатися в море!"

“До побачення, безпечної подорожі!”

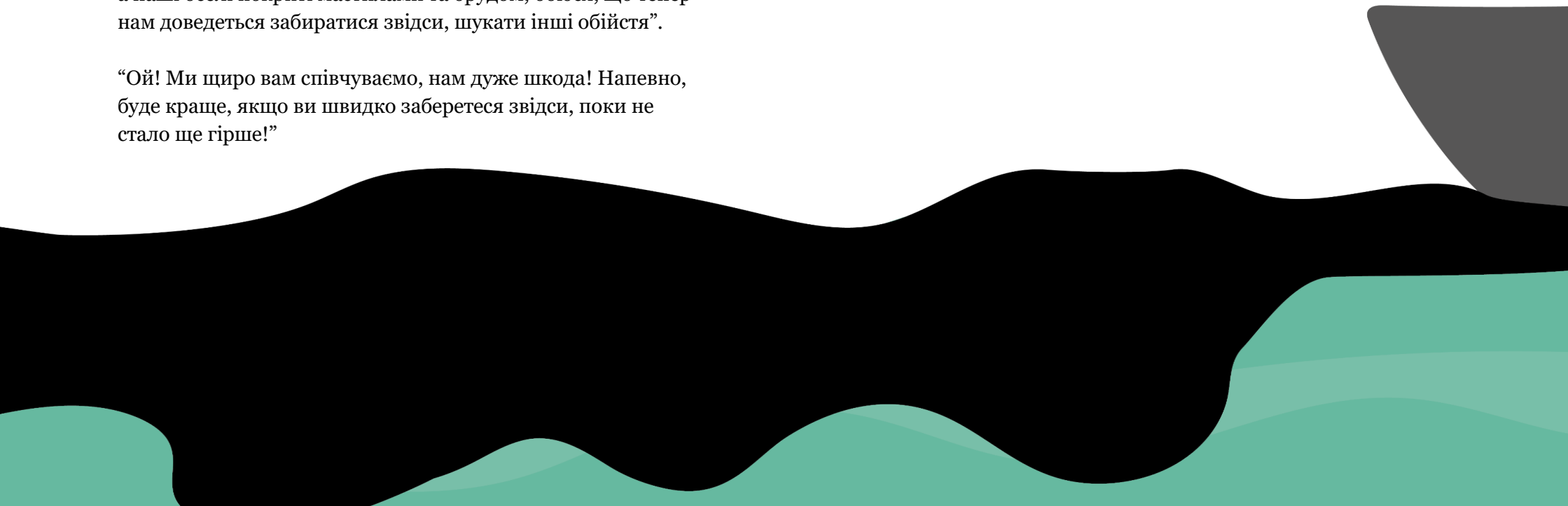
Ватага осетрових покинула притулок Кенні і знову розпочала боротьбу із сильною течією, прямуючи до придатних для нересту ділянок розташованих вище. Через кілька годин вони помітили велику чорну пляму і у декількох риб почався сильний кашель: "Як ся маєш, чи тобі не зле? Що тут коїться?", - сильно хвилюючись, запитав Зоряний.

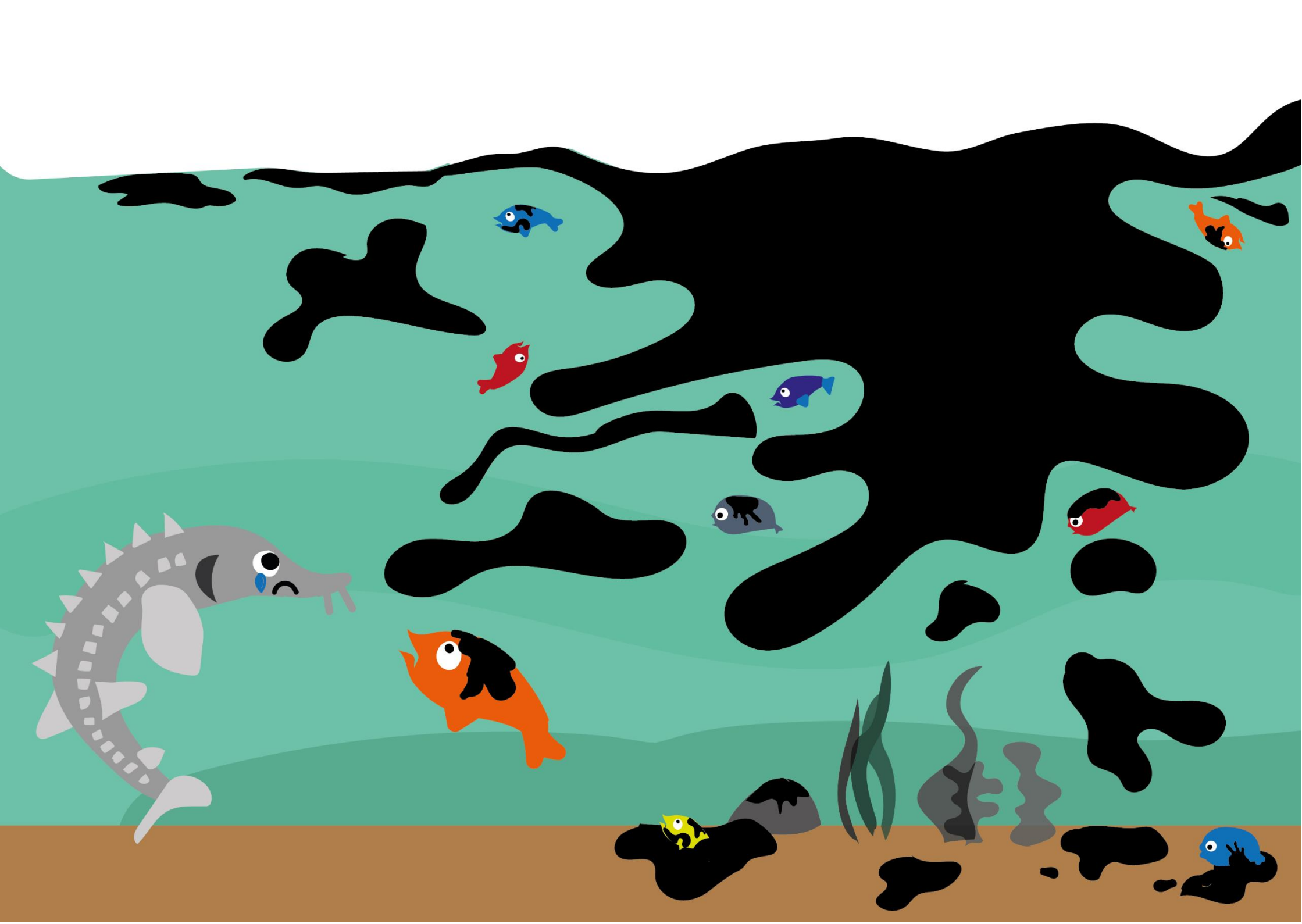
'Привіт. Я сподіваюсь, що це мине, одужаю', - відповіла рибка. "Ми біля порту, там великі кораблі прочищають свої двигуни та весь їх бруд стікає в воду. Ми задихаємося, а наші оселі покриті мастилами та брудом, боюся, що тепер нам доведеться забиратися звідси, шукати інші обійстя”.

“Ой! Ми щиро вам співчуваємо, нам дуже шкода! Напевно, буде краще, якщо ви швидко заберетеся звідси, поки не стало ще гірше!”

“На жаль це не так легко, як здається. Мастила та нафтопродукти поширилися на багато кілометрів. До того ж, поблизу немає природних річок з неушкодженим руслом та берегами. Уздовж річок покладені бетонні плити, вони перекривають доступ до їжі та притулку на великій відстані. Нам доведеться шукати місця для проживання подалі звідси, але там, напевне, мешкають інші родини і, як буде затісно, можуть виникати конфлікти та сварки. Якби люди були хоча би трішечки обережнішими коли ладнають свої кораблі, ми б зберегли свої домівки та нормальне життя-буття. А зараз ми навіть не знаємо, куди плисти і що робити”.

“Я все ж думаю, що краще залишити це місце. Можливо, через кілька днів нафта змиється річкою, і ви зможете повернутися додому. Удачі!” - Зоряний розвернувся і поплив разом із Кірою далі.

Кілька кілометрів вище за течією вони виявили решту групи, що вагалася чи можна рухатися далі. Вода була червонуватою із дуже дивним присмаком. На дні видно багато мертвих істот-і Кіра згадала поради Кенні. 'Хм, це, мабуть, ще одна забруднена територія. Бабуся також якось згадувала, що їм довелося стикнутися під час подорожі з пестицидами – отрутами проти сільськогосподарських шкідників, і наслідки були жахливими. Люди використовують їх на полях для захисту врожаїв, але не розуміють, що ці речовини також впливають і на їхнє здоров'я, бо накопичуються в рослинах: овочах, фруктах, зернових та інших, – які вони самі потім вживають у їжу. Коли ж із дощами отрути потрапляють у водойми та водотоки, то можуть вбити мешканців вод. Шкідливі ефекти зберігаються впродовж тривалого часу, навіть нові покоління, що народжуються на забруднених територіях та акваторіях, потерпають від наслідків дії пестицидів. Треба перебиратися до іншого берега, можливо там чистіше і ми зможемо поплисти далі.

Вони поплили через річку і смак води поступово нормалізувався. Батага поплила швидше, намагаючись лишити отруйне місце позаду. Через декілька годин Зоряний почув знайомий голос: "Як справи, братику?"

‘Енді! Як же я радий бачити тебе! Як справи, як ся маєш?’

‘Втомився. Ми провели кілька днів у пошуках найкращих нерестових ділянок, а зараз вирушаємо додому».

До них приєдналася решта групи Енді. “Треба знайти місце для ночівлі”, - сказав старший осетер. “Ми щойно наблизились до річкового заповідника. Можемо туди завітати та ввечері погомоніти. А зранку відновимо наші подорожі: ви підніметесь вгору на нерест, а ми рушимо вниз за течією до дому до моря. Як на вашу думку така пропозиція, добре?”

Усі щиро зраділи слушній пропозиції та погодилися.

На щастя, заповідник і справді був поруч, вони знайшли затишне поглиблення у руслі ріки і розмістилися там, щоби переночувати. Кіра була дуже втомлена. «Ти в порядку?» - запитав Зоряний. "Чи все гаразд? Я розумію, що тобі важче пливти, оскільки ти несеш яйця, тому, будь ласка, кажи мені, як треба робити перерву на відпочинок".

"Дякую, я в нормі і все гаразд", - відповіла Кіра. “Ходімо поспілкуватися з твоїм братом. Можливо, він порадить хороше місце, де я зможу відкласти яйця”. Вони приєдналися до групи Енді та провели вечір за розповідями про їхні пригоди та мандри.

«Наші старійшини розповідали про величезні нерестовища, розташовані далеко-далеко вгору за течією. Ми намагалися дістатися

до тих місць, але не вийшло. Багато з них нещодавно були зруйновані: річку каналізували, затиснувши в труби, побудували уздовж берегів дамби та інші гідроспоруди, а велика гребля повністю перекрила прохід у верхів'я. Ми не змогли туди дістатися! Все важче знайти нерестовища та місця, де мальки та риб'яча молодь могла б харчуватися, набиратися сил перед мандрями до моря».

"Ой, як погано! Справи навіть гірші, ніж я собі думав, - сказав Зоряний. "Я сподівався, що люди зрозуміють, що риби теж мають свої потреби, і допоможуть нам, відновивши деякі місця необхідні для нашого подальшого існування!"

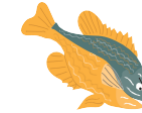
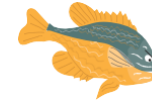
‘Але що ми можемо зробити зараз, де знайти ті кілька місць придатних для нересту, що залишилися, як вони так швидко зникають?’ – Кіра була знесилена, сльози бриніли у неї на очах.

"Є дві заповідні зони, де ще є кілька підходящих місць", - відповів Енді. "Там ми і нерестимося поки, через день і ви дістанетесь того району. Шукайте там наші місця, а може знайдете й нові ділянки, хай щастить. Але з'явилася ще одна загроза, це чужорідні інвазійні риби, які появились в наших річках нещодавно, самі ж вони родом з далеких водойм нашої планети і тепер заселяють нашу річку і становлять серйозну загрозу нашій малечі! "

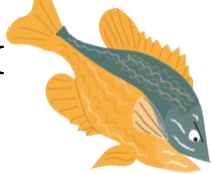
"Щиро дякую тобі за розповідь та поради, Енді. Вони заощадять нам сил та часу та спрямують на правильний шлях", - відповів Зоряний.

Обидві групи осетрових провели ніч, намагаючись відпочити та зберегти свої сили на наступні дні. Зранку перша група здійнялась до моря, тоді як ватага Зоряного поснідала і поплила у верхів'я ріки на пошуки заповідних акваторій. Після полудня Кіра притомилася і почала відставати і Зоряний приєднався до неї, шукаючи місце перепочинку. Зненацька навкруги запанувала тиша: вони впливли у зовсім порожню зону й самі дивувалися, що ж тут утрапилося: ні живої істоти, ні руху, ні звуку. Куди вони всі могли подітися? Аж раптом їхні тіла пронизав страшний біль, м'язи спаралізовало і риби втратили свідомість.

Кіра та Зоряний борються за порятунок своїх дітей

Їх тіла понесло за течією. Каламутна вода ховала їх від ворожих очей, і, з часом, течія м'яко прибила обох до берега. Вони заплуталися в коренях прибережних дерев і лишилися там на кілька годин непритомними. Поступово Зоряний і Кіра стали приходити до тями та намагалися зрозуміти, що ж сталося: "Я ніколи не відчувала такого болю", - сказала Кіра.

‘Що це було? Як ми сюди потрапили?’ - запитав Зоряний.

"Думаю, люди намагалися вразити вас електричним струмом", - сказав серйозний голос. Із-за коріння дерев за ними спостерігав великий старий рак. "Вам пощастило, що лишилися живими".

‘Електрика? Що це? Навіщо?’ - здивовано запитав Зоряний.

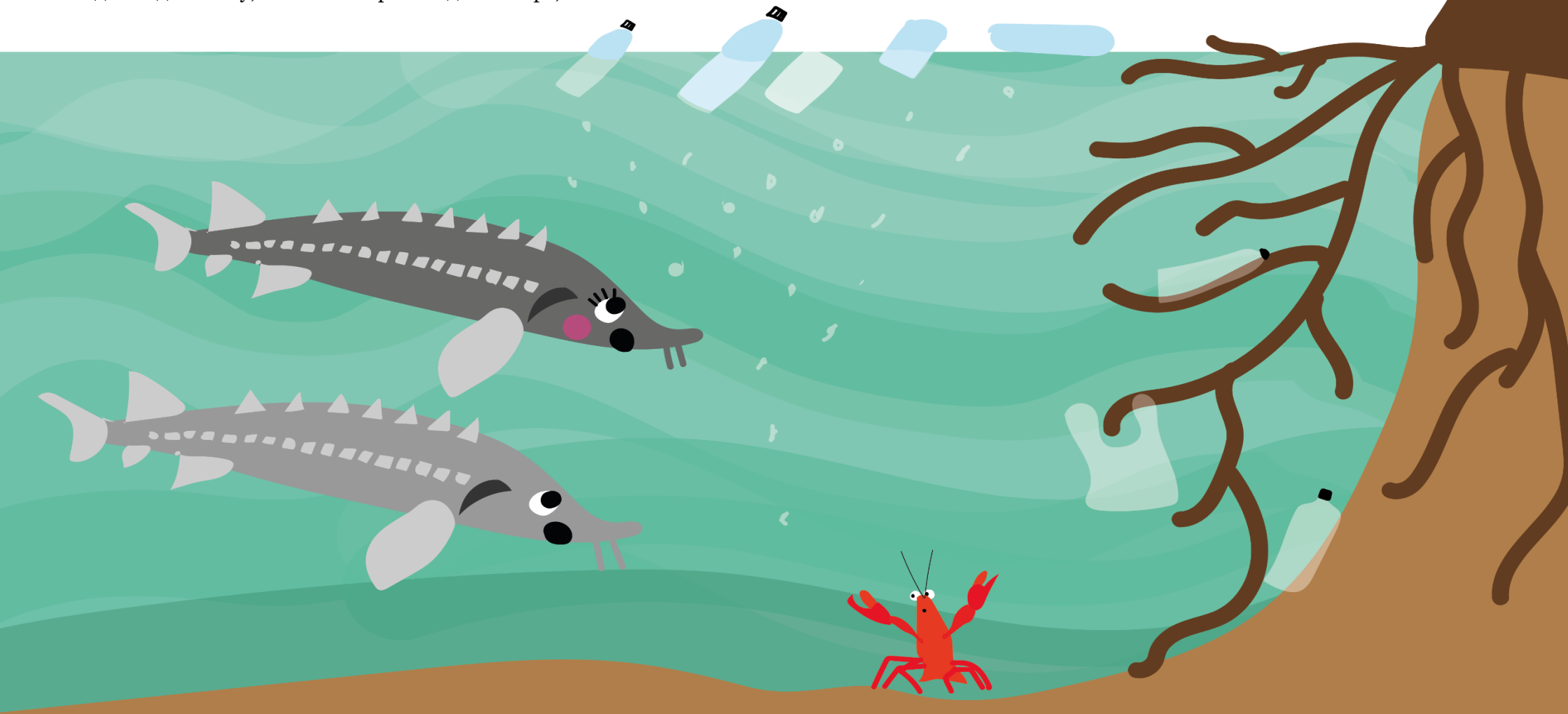
“Це незаконний спосіб, але деякі люди все ж використовують електричний струм для лову риби. Якщо вони застосовують сильні розряди, великі риби гинуть чи знепритомніють і браконьєри їх забирають. Такі лови шкодять й іншим річковим жителям і з часом живого в річці стає все менше”.

Коли Кірі покращало, вона відчула сильний голод. Неподалік пливла купка невеликих біленьких часточок, дуже схожих на планктонних рачків і Кіра хапнула трохи ротом. «НІ», - підстрибнув рак. Кіра розгублено виплюнула свій улов. "Що це було?", - спантеличено запитала вона. "І смак був такий жахливий".

"Це рештки пластикових виробів: пляшок, кульків, посуду тощо", - відповів рак. "Люди кидають пластмасові предмети в річку або залишають їх на березі, особливо після вечірок та днів відпочинку, їх зносить в річки і далі в море, часом вони

чіпляються за коріння дерев і довго-довго руйнуються. Над нами, на поверхні, є великий пакет пластикових пляшок, який розпадається на дрібні шматочки, що поступово падають та осідають на дно ріки". Він говорив, а з поверхні падали різнокольорові пластикові "сніжинки". "Вони небезпечні", - продовжив він. - "Не намагайтеся їх їсти, вони не засвоюються нашими організмами, можуть накопичуватися у шлунку, і спричиняють страшний біль та загибель".

'О, дякую вам! Ви мене щойно врятували від наглої смерті! '

Рак порадив їм, де знайти місце для безпечної ночівлі, і за десять хвилин вони опинились на глибинній ділянці із великими скелями і добре заховалися до ранку. “Я така аслива що ми знайшли безпечне місце для відпочинку. У мене болить все тіло, я вже майже не відчуваю плавників”, - сказала Кіра перед тим, як заснути.

На ранок їм трохи полегшало, але Кіра боялася покидати притулок. “Що станеться, якщо ми знову зустрінемо лихих людей? Я боюся, що не витримаю ще одного електрошоку або він пошкодить мої яйця. Ми повинні спробувати знайти нерестовище якомога швидше”.

‘Я цілком згодний з тобою, удар електричним струмом був жахливий, нам пощастило, що лишилися живими, і таке не може більше повторитися. Це місце здається досить чистим і безпечним, з глибокою водою, таке, як нам потрібно. Ти залишайся тут ненадовго, а я поки пошукаю місце для нересту поблизу, гаразд?’

Зоряний зник, попливши вверх проти течії, але незабаром повернувся з хорошими новинами: "Думаю, я знайшов дуже гарне місце. Нумо подивися і ти. Ми можемо дістатися туди за п'ять хвилин”.

«Чудово!» Кіра поплила за Зоряним, і незабаром вони були на місці. Воно насправді ідеально підходило для їхнього гнізда і Кіра почала готуватися до відкладання яєць. Через годину обидва осетри були щасливі: місія виконана, її яйця надійно відкладені та запліднені.

«Як ти вважаєш, чи безпечно залишати їх тут самих?» Кіра дуже переживала. "Можливо, краще їх охороняти, спостерігати, чи немає поряд небезпек”.

“Слушна думка”, - відповів Зоряний. “Ти можеш відпочити у нашому притулку, а я залишатимусь тут, ти відпочиниш і заміниш мене, будемо чатувати по черзі, добре?”

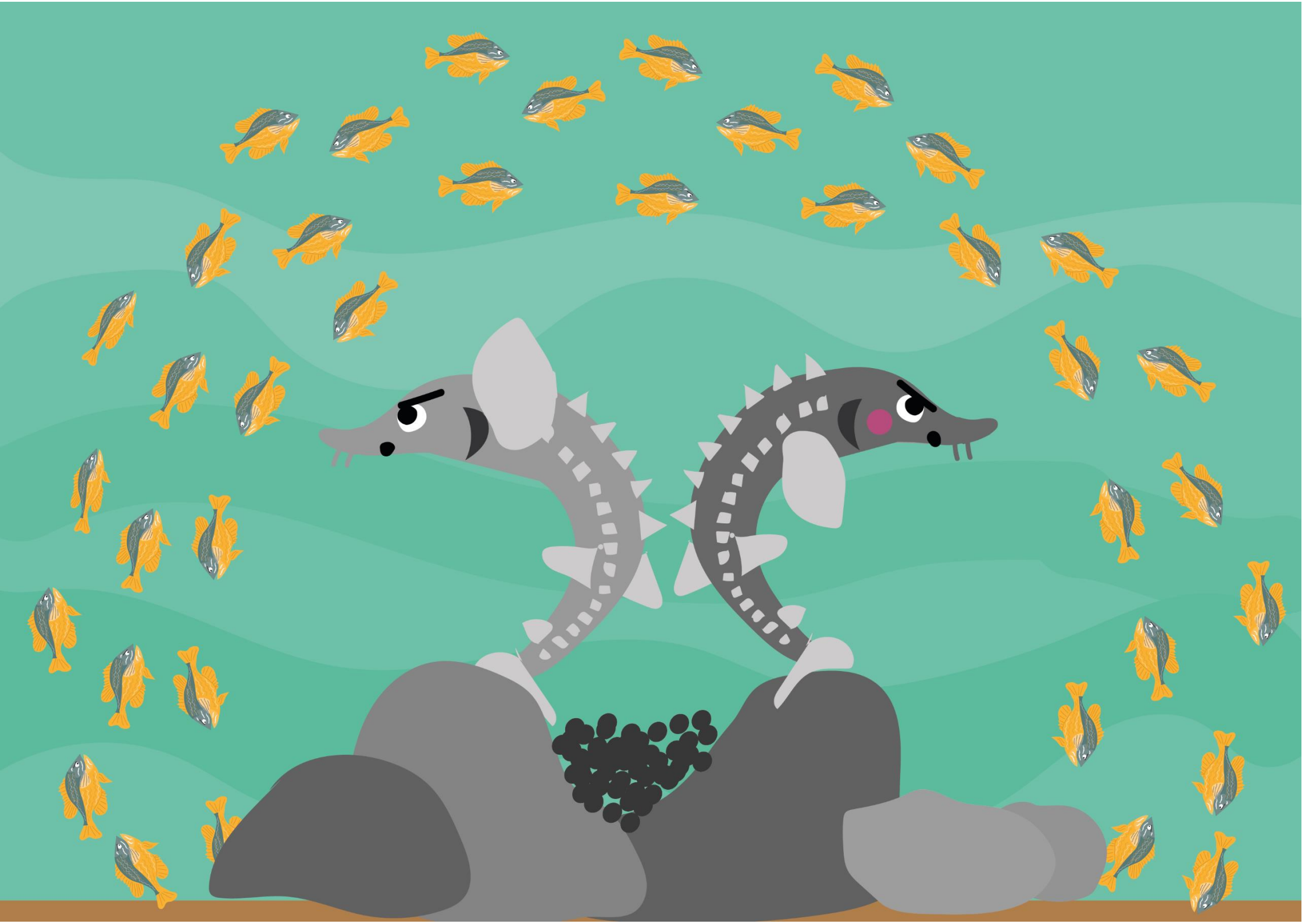
“Варта задля безпеки” – сказала Кіра прямуючи до притулку.

Через кілька годин з'явився Зоряний, приплив щоб відпочити. "Все було нормально”, - сказав він. “Я бачив лише кілька молюсків і дрібних безхребетних, але вони не наближались до наших яєць”.

"Гаразд, тепер моя черга, а ти спробуй трохи відпочити", - сказала Кіра. "Сподіваюсь, у нас все буде добре”.

Зоряний вже майже заснув, коли почув, як Кіра кричить про допомогу. За мить він був біля неї і якраз вчасно, бо вона люто билася з якимись маленькими, яскраво забарвленими та різнокольоровими рибками, які намагалися поїдати їхні яйця. Вони були дуже жадібними та агресивними! Бідну Кіру оточили з усіх боків, вона одна не могла боронити підступи до гнізда з усіх боків, Зоряний побачив справжню загрозу їхнім яйцям і сильно розсердився: «Гей, що це ви робите?» - крикнув він, поставши поруч із Кірою.

Але рибки і не думали відповідати. Вони хотіли лише одного – з'їсти яйця! Тому несамовито нападали, намагаючись прорватися до гнізда. Раптом Зоряний згадав слова Бабусі: «Осетри – найбільші риби в річці і їм не слід боятися нікого, окрім людей!» І він розлючено напав на стаю ворожих рибок, почав їх ковтати та відганяти від гнізда. Здивовані нападом, рибки залишили яйця і спробували битися з Зоряним, але тоді і Кіра прийшла на допомогу, і разом їм вдалося відтіснити нападників. Незабаром залишилось лише кілька ворогів, вони злякалися і швидко ретирувалися із поля битви, рятуючи своє життя.

"Оце так чудові командні дії", - сказала Кіра. 'Нам вдалося врятувати яйця. Я не знала, що ти можеш бути таким сміливим захисником!'

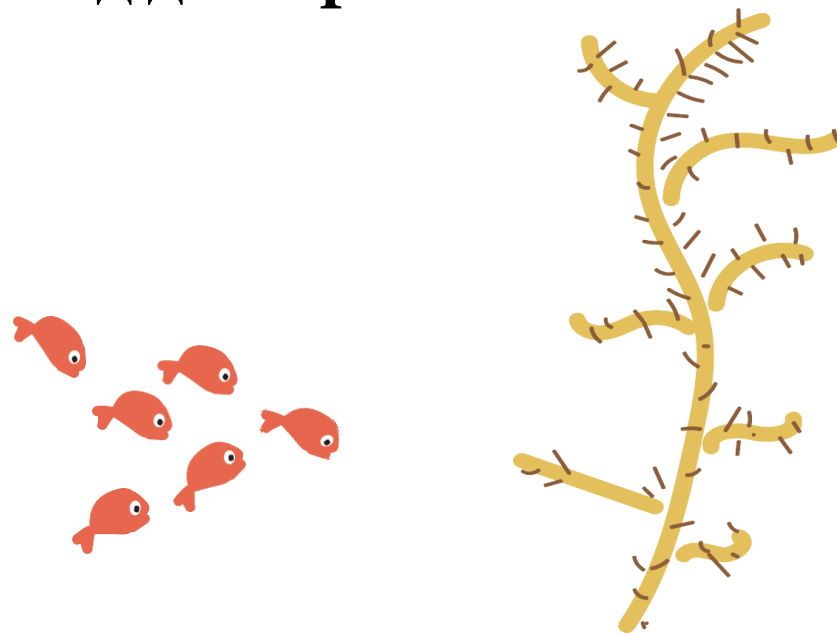
"Я теж не знав цього про себе", відповів Зоряний, "але ж досі ніхто не намагався заподіяти шкоду а ні нам, а ні нашим яйцям. Знай, я зроблю все, щоб захистити тебе і дітей!"

«А що це було?», - стурбовано запитала Кіра. 'Вони здавались звичайними милими рибками. Я намагався пояснити їм, що ми - зникаючий вид, і що дуже важливо, щоб наші діти росли безпечно, але вони, здавалося, нічого не чули і не розуміли".

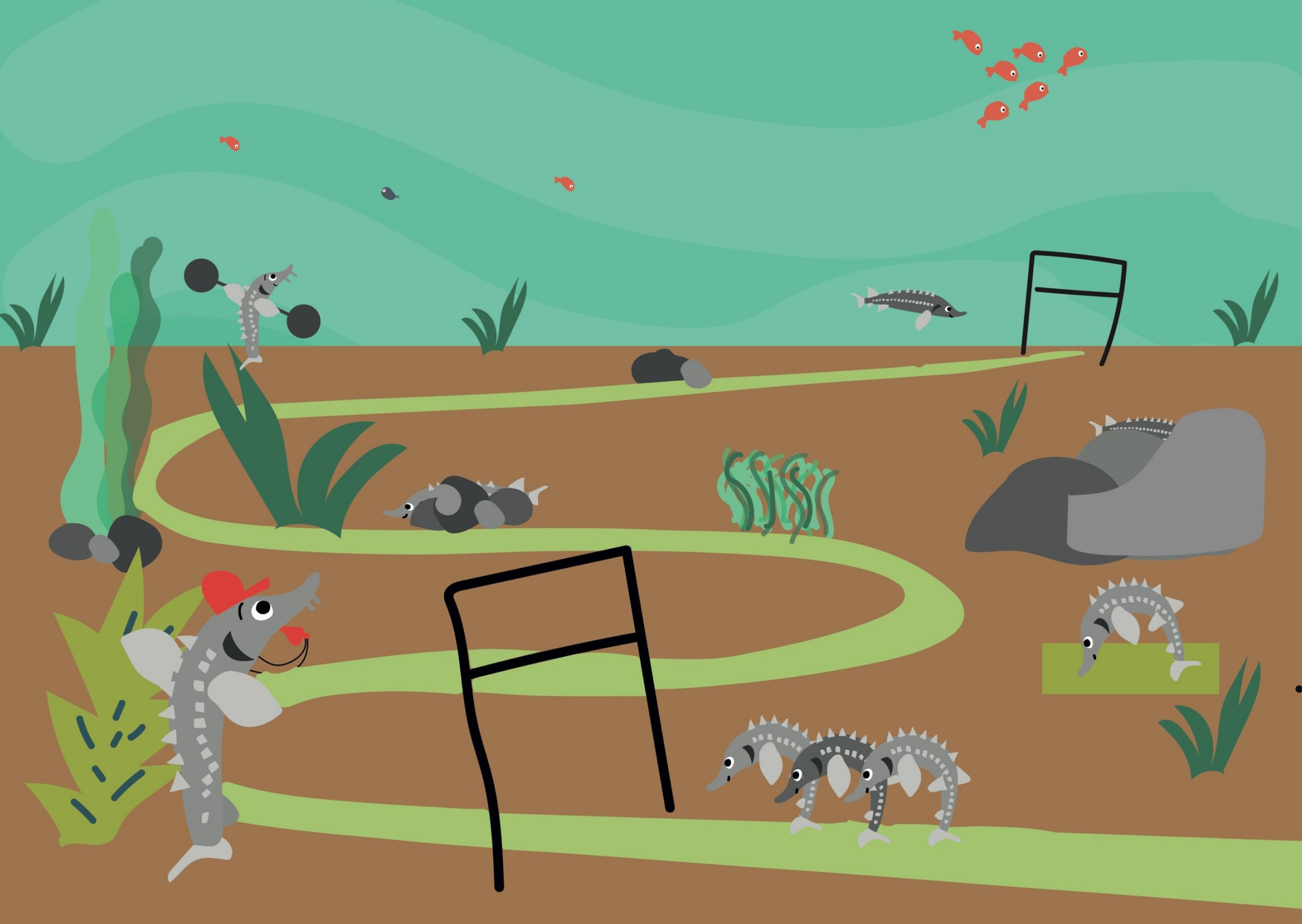
"Ти поки лишайся тут на варті, наглядай за гніздом, а я спробую знайти нашого друга, мудрого рака і запитаю його, можливо, він знає щось про цих дивних риб", - сказав Зоряний. Незабаром він повернувся з новинами. 'Знову, нам дуже пощастило! Рак вважає, що на нас напала згряя сонячних окунів, це інвазійний вид, загарбник із далеких країн, ці риби живляться яйцями інших риб, полюють на ікр'яні гнізда і тому відповідальні за знищення багатьох популяцій риб у річці".

"То, мабуть, це були риби, яких згадував твій брат", - сказала Кіра. 'Чудово, що нам вдалося здолати цю згряю. Уявляєш, що сталося б, якби ми залишили гніздо без охорони?' «Я вже не хочу уявляти ще щось погане, у нас всього цього було так багато у дорозі. Ми будемо вартувати тут, поки не народяться діти і повернемося до моря усі разом, будемо доглядати та захищати малечу».

Назад до моря

Через кілька днів з яєць почали вилуплюватися мальки. Батьки раділи: малі були такі милі! Як тільки всі яйця перетворилися на малечу, Кіра і Зоряний почали її обучати, що їсти, як плавати на течії, як ховатися та як триматися подалі від небезпек.

Ще місяць пройшов майже без неприємностей. Якось біля свого притулку вони побачили невеличку стайку осетрів, що прямували вниз за течією, Кіра і Зоряний зрозуміли, що скоро і їм пора мігрувати назад до моря. Зоряний пішов попрощатися з мудрим раком і вони почали готувати дітей до великої подорожі.

«Скоро ми попливімо вниз по річці аж до самого моря. Ми намагатимемося бути весь час разом, але, як я сам переконався, це простіше сказати, а ніж зробити. Течія дуже сильна, і вас будете нести потоком та кидати у різні боки, і вгору до поверхні води, і вниз, до самого ґрунту. Під час нашого шляху ми можемо натрапити на ділянки, де буде треба ховатися від людей, уникати рибальських тенет, обходити забруднені місця та зони дії гідротехнічних споруд. Я буду попереду, ви слідкуйте за мною, а Мама залишатиметься позаду, стежачи за тим, щоб жоден з вас не загубився по дорозі. Чи все це розуміло вам, дітки? »

"Так, тату, ми будемо слідувати за тобою".

«А що робити, якщо хтось загубиться?» - запитала одна маленька дівчинка.

‘У цьому випадку треба пливати якомога швидше і намагатися залишатися непомітним у воді. Річка зробить все інше і понесе вас до моря. Ви опинитеся там, коли вода стане солоною. Тоді вже треба плисти уздовж узбережжя, де ми всі зустрінемося та зберемося, зрозуміло? ’

"Добре, ми готові до подорожі!"

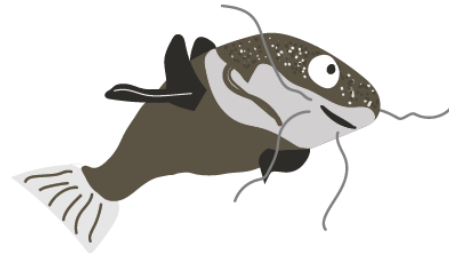
Сімейка дружно покинула притулок і поплила за течією, ховаючись за хмаркою каламутної води. Знаючи, де неприємності підстерігають їх по дорозі, Зоряний часом змінював напрямок і дітлахи слухняно слідували його рухам. Пливти за течією було дуже легко. Вони просувалися досить швидко, і якось Зоряний впізнав знайомий смак води – вони вже біля ферми, де він народився!

'Обережно! Звільніть місце! Ми пливемо! - Зоряний почув поряд слабкий голос і кілька молодих осетрових зненацька наштовхнулись на нього.

Привіт, – відповів він здивовано.

‘Вибачайте, на жаль, у нас все ще є проблеми з технікою плавання на сильній течії. Сподіваємось, ми вам не нашкодили ',
- продовжив маленький осетер. ‘Ми пливемо до моря. А ви?’
- додав другий.

Раптом Зоряний зрозумів, що подорожні – це група молодих осетрових, щойно звільнених з ферми, він посміхнувся:
"Ми теж пливемо до моря. Чи ви хотіли б приєднатися до нас?' Їх ватага тепер суттєво збільшилася і Зоряний зрозумів, що так їх можуть легко помітити люди. Їм конче потрібно було змінити стратегію пересування, щоб зберегтися і вижити.

Зустріч старих друзів

Треба було десь зупинитись та обміркувати, як можна безпечно дістатися моря, і незабаром Зоряний побачив притулок свого старого друга Кенні. Навіть більше, його друг був вдома і радо вітав їх: "Гей, ти повернувся", - вигукнув Кенні. «Ого, як же у вас багато дітей!» - додав він, здивований великою кількістю осетрових.

"Привіт, Кенні, приємно бачити тебе знову", - відповів Зоряний. "Так, нас багато, але лише частина - наші діти, решта - з ферми, де я народився багато років тому, коли ти мені допомагав. Я веду усіх до моря, і ми хотіли б трохи перепочити тут біля тебе, якщо дозволиш. Треба обміркувати як нам дістатися моря так, щоб уникнути людей та інших небезпек."

"Увага всім, будь ласка, всім увага", - сказав Зоряний. "Зараз ми розділимося на дві групи, я очолю першу, а Кіра - другу. Таким чином, у нас буде більше шансів бути непоміченими людьми».

"Дозвольте і я скажу вам кілька слів перестороги", - додав Кенні. "У гирлі річки рибалки ловлять зараз оселедців, що прийшли у річку на нерест, як і ви кілька тижнів тому. На відміну від вас, вони плавають біля поверхні, саме там розгорнуті й сітки. Щоб не потрапити у них, занурюйтеся глибше, біля ґрунту вони вас не достануть, і ви попливете до моря.

"Сміливіше, лишилося кілька годин і ми доберемось до моря. А там відпочимо, поїмо та вирушимо до морського заповідника!" - сказав Зоряний.

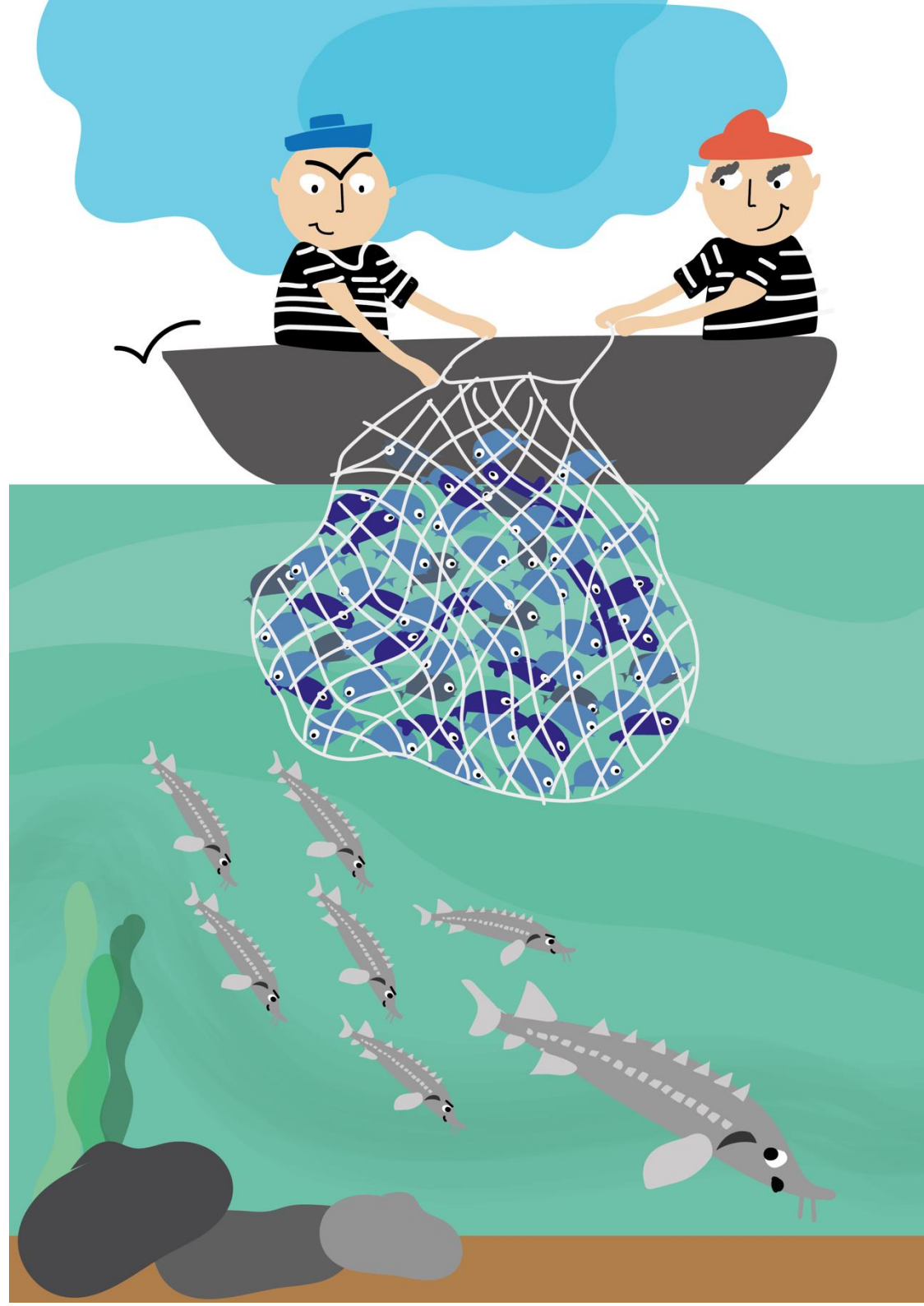
«Нумо вперед» - відповіли маленькі осетри.

Група розділилася на двоє, частина слідувала за Зоряним, друга – за Кірою. Через кілька годин, Зоряний відчув, що вода змінюється, він зрозумів: вони наближаються до моря. Пам'ятаючи, що рибалки повинні бути поруч, він пірнув у самісіньку глибину, за ним миттєво пішла вся група, і як раз вчасно, бо наверху теліпалися рибацькі сітки. Кілька оселедців вже потрапили в них, із сумом у серці Зоряний думав про них, про їх неминучу загибель, про їх ненароджених діточок! Якби люди могли лише зрозуміти, наскільки важливо дозволити риbam розмножуватися і створювати нові покоління! Вони принаймні могли б ловити дорослих оселедців на зворотному шляху до моря після розмноження, тоді б новонароджені мали б шанс забезпечити виживання виду.

Зоряний увійшов у море зі своєю групою та повернув до узбережжя, чекаючи на Кіру на кормовому майданчику, де вони зустрілися вперше. Через півгодини вона прибула зі своєю групою, але у неї сльози були на очах.

"О, це було жахливо", - сказала вона. 'Я бачила, як ви пірнули, і дуже боялася, щоб ви не потрапили у сітки. Рибалки витягали їх з оселедцями, але врятувати їх було неможливо'.

Я теж їх добре бачив, - сказав Зоряний. «Це дуже сумно, але ми, на жаль, не можемо нічого вдіяти та змінити. Будь ласка, не сумуй, вбачай хороше: нам вдалося привезти додому і наших дітей і групу з ферми. Це дуже допоможе нашому виду риб, більше осетрових виростуть та стануть дорослими і будуть брати участь у подальших міграціях та розмноженнях. Можливо, люди поступово зрозуміють, що і оселедці потребують захисту, особливо під час розмноження, і для них також розроблять програму порятунку».

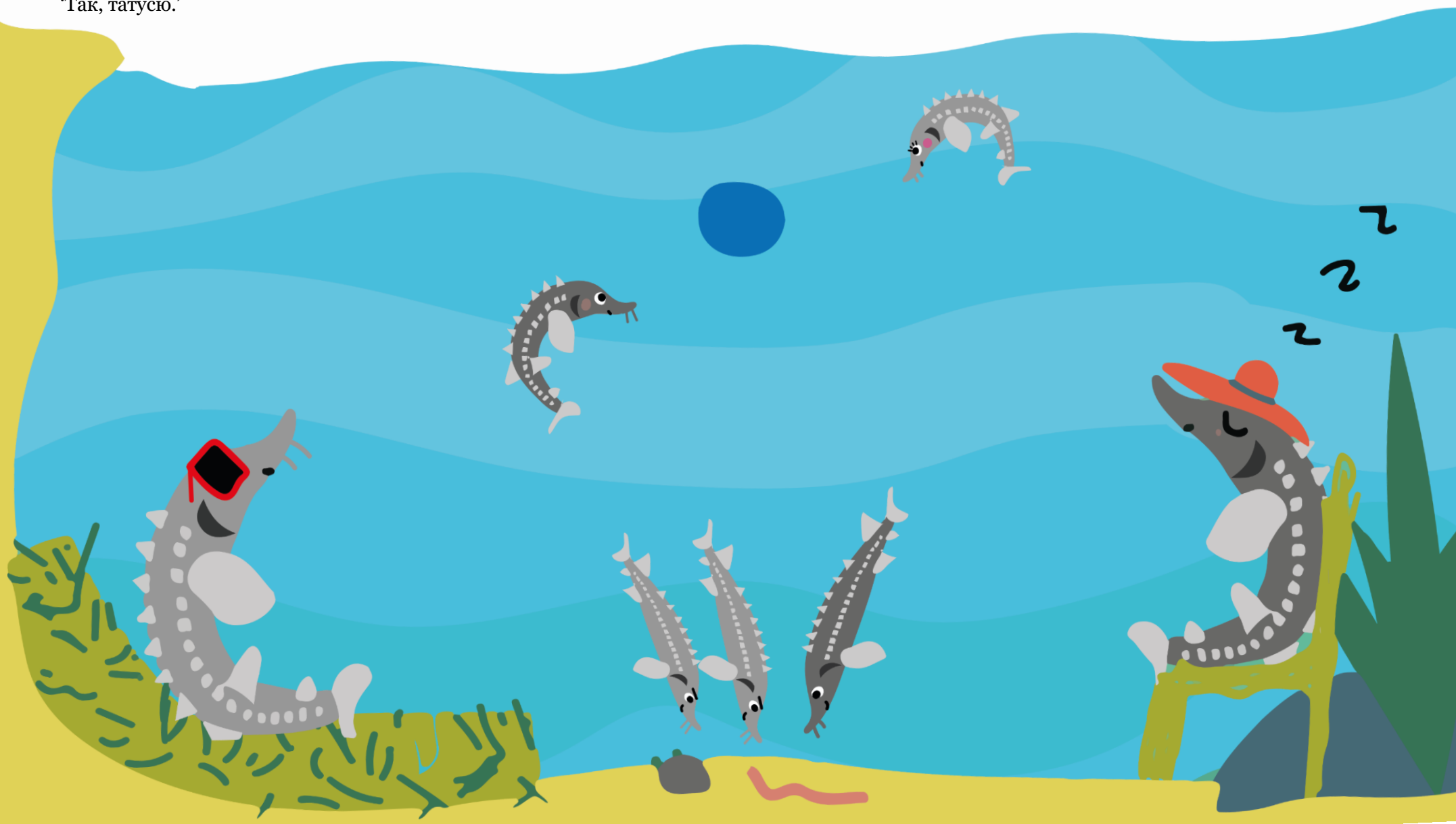

"Будемо сподіватися, що майбутнє буде світлішим для всіх видів риб".

"Діти, ми відпочинимо тут годину-другу, а потім попливімо до морського притулку, добре?"

‘Так, татусю.’

Маленькі осетри із задоволенням гралися та годувались біля узбережжя, на теплому мілководді. Вперше у своїй подорожі Зоряний та Кіра могли трохи відпочити, знаючи, що за короткий час вся група буде в безпеці. Перерва швидко закінчилася і Зоряний проголосив від'їзд. ‘Всі готові дістатися нашого нового будинку? То рушаймо!’

Епілог

Минали роки, маленькі осетрові мирно росли в морському заповіднику. Зоряний став легендою серед сімей осетрових через те, що йому вдалося захистити та повернути додому свою сім'ю із молоддю та "фермерську" групу осетрових. Завдяки своєму розуму та мужності він отримав прізвисько «хоробрий осетер», і все більше і більше осетрових зверталися до нього за порадою, щоб з'ясувати, де можна натрапити на небезпеки та як їх уникнути. Родини осетрових поступово зростали, все більше молодих риб плавало в морі і щастя панувало в морському заповіднику.

Одного разу Зоряний зібрав своїх дітей, щоб підготувати їх до нерестової міграції. "Ви знаєте, що через кілька днів зустрінетесь з іншими групами осетрових, і розпочнеться найважливіша подорож вашого життя", - сказав Зоряний.

"Так, тату, ми вже обговорили деякі деталі з бабусею", - відповіла Кем, одна з його дочок "Ми навіть зустрічалися з нашими кузенами і дядько Енді наказав передавати вам найкращі вітання!"

«Це чудово, я дуже радий, що ви вже трохи підготовлені. Однак перед від'їздом ми з вашою матінкою все ж хотіли б розповісти вам повну історію про наші мандри, про те, де і як ви народились, і як потрапили сюди, до моря. Це

допоможе вам узнати, хто у нас в річці друзі, а хто вороги, і де можуть трапитися серйозні небезпеки, тож ви станете ще обережнішими».

«Так, це дуже цікаво. Ми ще ніколи не чули всіх-всіх подробиць. Може запросимо і наших друзів? Така розповідь може бути корисною і для них, - запитав Кем.

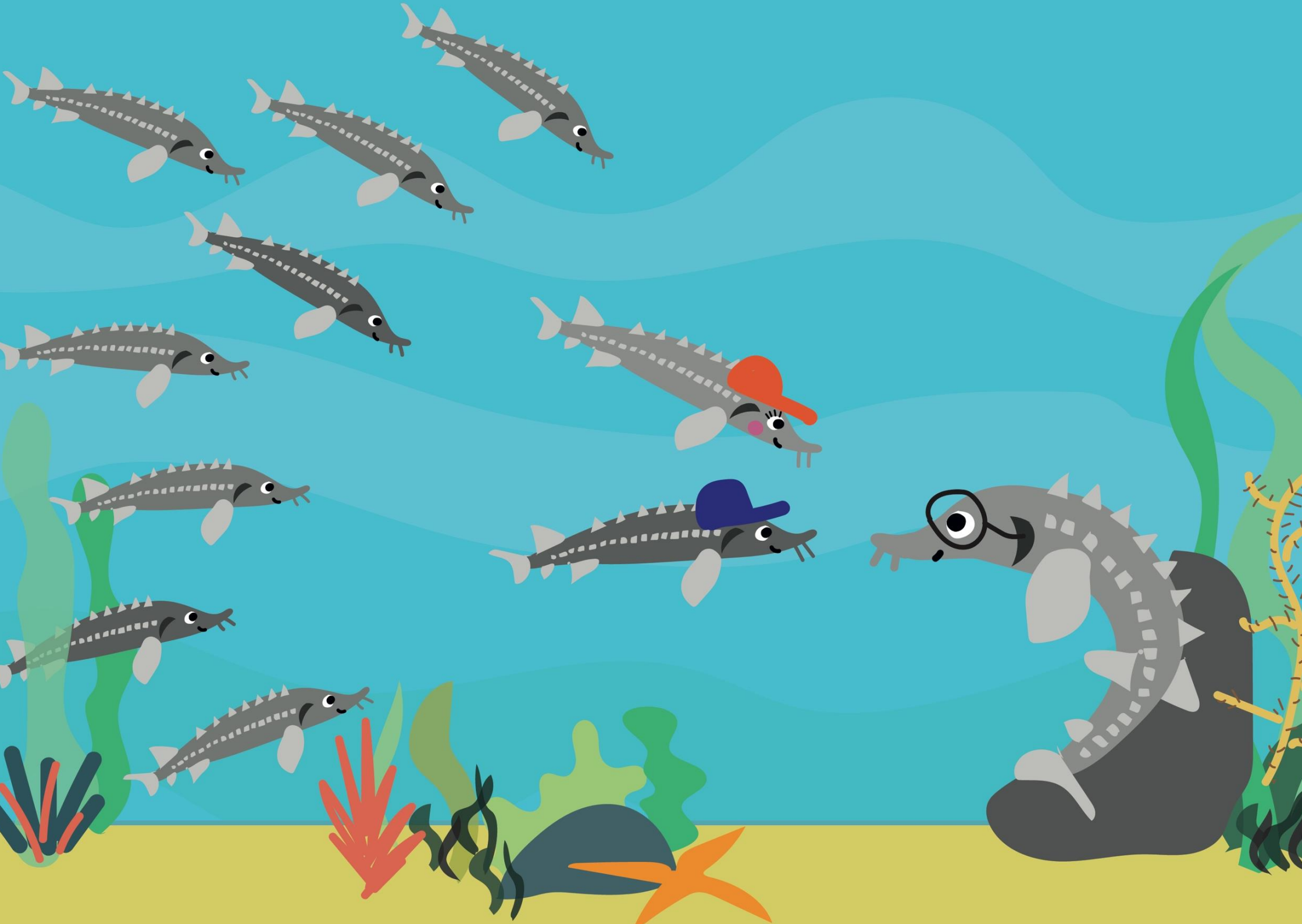
"Кличте усіх. Чим більше, тим краще", - відповів Зоряний.

За годину сотні зоряних осетрів прибули, щоб почути повчальну історію. "Ого, я й не думав, що у вас так багато друзів", - сказав Зоряний.

"Та я їх всіх і не знаю, але, думаю, знаєш ти ", - відповіла Кем. «Тут багато з мальків, що народились на твоїй фермі, ти привів їх сюди багато років тому. Ми всі хочемо знати вашу історію і сподіваємось, що будемо такими ж сміливими, як ти і Мама, і також благополучно приведемо наших дітей додому. Але перед тим, як ви розповісте нам історію, дозвольте познайомити вас із моїм другом Аланом. Він народився на фермі, і колись ти, тато, допоміг йому дістатися до цього місця, і тепер ми сподіваємось створити свою сім'ю і бути разом все життя! Це станеться завдяки тобі, тату! '

«Я дуже радий за вас! Сподіваємось, у вас буде безпечна подорож, і ви будете щасливою подружньою парою, як ми з твоєю Мамою! '

‘Дякую, татусю! Люблю тебе дуже! ’

Подяки

Автори висловлюють подяку Йоргу Блоешу та Крістоферу Робінсону за перегляд ранньої версії буклету, а також Катрін Теубнер, Меліті Михалевич, Володимиру Ковачу, Вірі Істванович, Року Млінару Вахтару, Метці Міючич, Мілошу Косеку та Івану Вогріну за їх коментарі. Також велика подяка всім колегам та друзям IAD, які переклали цей буклет на мови придунайських країн, зробивши цю історію доступною для більшої кількості дітей, а саме: Гертруди Гайдвогл (DE), Мірна Герман Балетич (HR), Володимиру Ковачу (SK), Артему Лященко (UA), Емьоке Такачу (HU), Мір'яні Ленхардт, Марії Смедеревац Лаліч, Йовані Костік (RS), Галі Георгієвій (BG), Коріні Санду (RO) і Року Млінар Вахтару (SI) .

Хоча осетри існують на Землі вже 250 мільйонів років, переживши суворі впливи довкілля, що спричинили зникнення динозаврів, людям вдалося довести їх до межі зникнення за останні 100 років. Головними причинами занепаду їх популяцій є зміни умов існування, порушення міграційних шляхів, втрата нерестовищ та надмірний промисел ікри. Більшість видів осетрових мешкають у морях північної півкулі та мігрують у річки для нересту. Вони є найбільшими рибами континентальних прісних вод; пізно набувають статевої зрілості та можуть жити десятки років. Такий життєвий цикл робить їх вкрай вразливими, багатьох виловлюють до того, як вони зможуть розмножуватися. Сьогодні дикі популяції перебувають у пригніченому стані, більшість видів осетрових знаходяться під загрозою зникнення.

Більше інформації про осетрових можна знайти за адресою:

<https://dstf.info/about/>

<https://www.wscs.info/>

https://www.danube-iad.eu/index.php?item=fishery_fish_biology

<https://www.icpdr.org/main/activities-projects/sturgeons-danube-basin>

https://www.panda.org/knowledge_hub/endangered_species/sturgeon/

Цей дитячий буклет має на меті покращити розуміння численних викликів, з якими стикаються види осетрових риб впродовж усього життя, та посилити вашу підтримку щодо порятунку цих дивовижних «живих динозаврів».

Захист річок, збереження та відновлення їх природного стану необхідно як водним організмам, так і людині, яка отримує доступ до привабливих зон відпочинку з чистою водою та здоровою рибою.

Допомагаючи осетрам та іншим
вимираючим видам,
**ТИ також можеш стати
ГЕРОЄМ ПРИРОДИ.**

